

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**14 – 18 YAŞ GRUBU ERGENLERDE SOSYAL UYUM VE SPOR
İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

Aytaç AVŞAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

Danışman
Prof. Dr. Mehibe AKANDERE

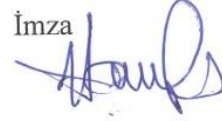
KONYA-2019

S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Aytaç AVŞAR tarafından savunulan bu çalışma, Jürimiz tarafından **Beden Eğitimi ve Spor** Anabilim Dalında Yüksel Lisans Tezi olarak oy birliği / oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Prof. Dr. Hamdi PEPE
Selçuk Üniversitesi

İmza

Danışman : Prof. Dr. Mehibe AKANDERE
Selçuk Üniversitesi

İmza

Üye : Doç. Dr. Fatma Kübra ARSLAN
Necmettin Erbakan Üniversitesi

İmza

ONAY:

Bu tez, Selçuk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu tarih ve..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

İmza

Prof. Dr. Hasan Hüseyin DÖNMEZ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Çalışmalarım planlanmasında ve gerçekleşmesinde beni yönlendiren, teşvik eden, bilgi ve tecrübesiyle bana her konuda destek olan, yol gösteren, yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Prof. Dr. Mehibe AKANDERE Hocam'a, bu çalışmam boyunca sabrı ve hoşgörüsü ile desteğini her zaman hissettiğim değerli eşime, oğullarıma, manevi desteklerini her zaman yanımda hissettiğim anne ve babama teşekkür ederim.

Aytaç AVŞAR

İçindekiler

ÖZET	v
SUMMARY	vi
1. GİRİŞ	1
1.1.Uyum Kavramı.....	2
1.2. Uyum Çeşitleri	3
1.2.1. Kişisel Uyum Kavramı.....	3
1.2.2. Sosyal Uyum Kavramı	3
1.3. Sosyal Uyumu Etkileyen Faktörler	4
1.3.1. Kalıtsal Faktörler.....	4
1.3.2. Çevresel Faktörler	5
1.4. Spor Kavramı	7
1.4.1. Spor ve Sosyal Uyum İlişkisi.....	7
1.4.2. Spor ve Sosyalleşme İlişkisi.....	8
1.5. Ergenlik Kavramı	9
1.5.1. Ergenlik ve Sosyal Uyum Kavramı.....	10
1.5.2. Ergenlikte Spor ve Sosyal Uyum Kavramı	11
1.6. Lise Kavramı	13
1.6.1. Öğrenci Kavramı.....	13
1.6.2. Spor Lisesi Kavramı.....	13
1.6.3. Spor Eğitiminin Önemi	14
1.6.4. Öğrencilerin Spor Yoluyla Sosyalleşmesi	14
1.6.5. Spora Katılımı Etkileyen Faktörler	15
2. GEREÇ VE YÖNTEM	19
2.1. Araştırma Modeli	19
2.2. Araştırma Grubu.....	19
2.3. Veri Toplama Araçları	22
2.4. İstatiksel Analiz.....	25
3. BULGULAR	26
4. TARTIŞMA	35
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	41
6. KAYNAKLAR	43
7. EKLER	47
8. ÖZGEÇMİŞ	63

KISALTMALAR

HKE : Hacettepe Kişilik Envanteri

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences

SU : Sosyal Uyum

GG : Genel Geçerlilik

TDK : Türk Dil Kurumu

ÖZET

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

14 – 18 Yaş Grubu Ergenlerde Sosyal Uyum ve Spor İlişkisinin İncelenmesi

Aytaç AVŞAR

Beden Eğitimi ve Spor Anabilimdalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ/KONYA-2019

Bu çalışmanın amacı, 14 – 18 yaş grubu ergenlerde sosyal uyum ve spor ilişkisinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmaktır.

Araştırmaya Denizli Bozkurt Spor Lisesinde okuyan, 14-18 yaş aralığında kız (80), erkek (80) ve Denizli Bozkurt Çok Programlı Anadolu Lisesinde okuyan aynı sayılarda kız ve erkek toplam (320) lise öğrencisi dâhil edilmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanıldı. Araştırmada, mevcut durumu ortayı çıkarmayı amaçlayan betimsel taramaya (Survey) ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır. Araştırma verileri ‘Kişisel Bilgi Formu’ ve ‘Hacettepe Kişilik Envanteri – Sosyal Uyum Alt Ölçeği (Özgüven 1992) aracılığıyla elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde bağımsız değişkenler (okul türü, cinsiyet, kardeş sayısı, sınıf düzeyi, anne - baba eğitim düzeyi) ile Hacettepe Kişilik Envanteri – Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olup olmadığı non-parametrik testlerden Anova testi, T testi kullanılarak tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, katılımcıların Hacettepe Kişilik Envanteri Sosyal Uyum Alt ölçeğinden elde ettikleri puanlar okul türü, sınıf düzeyi ve annenin eğitim durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterirken; cinsiyet, kardeş sayısı ve babanın eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığını gösterdi.

Sonuç olarak 14 – 18 yaş grubu ergenlerde sosyal uyum ve spor ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada: Spor lisesinde okuyan ve spor ağırlık eğitim alan öğrencilerin sosyal kurallara uyan, başkalarının haklarına saygılı olan, kişisel isteklerini grubun gereksinmelerine göre erteleyebilen kişiler oldukları sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ergenlik, Spor, Sosyal Uyum Düzeyi, Spor Lisesi

SUMMARY

REPUBLIC of TURKEY
SELÇUK UNIVERSITY
HEALTH SCIENCES INSTITUTE

Searching the Relationship Between Social Harmony and Sports in the Teenagers aged 14-18.

Aytaç AVŞAR

Department of Physical Education and Sports

MASTER/PhD THESIS / KONYA-2015

The aim of this study is to investigate whether the relationship between social adaptation and sport in adolescents aged between 14 and 18 varies according to demographic variables.

Students with a total number of 320 (80 males and 80 females) aged between 14 and 18 at Denizli Bozkurt Spor Lisesi and Denizli Bozkurt Çok Programlı Anadolu Lisesi likewise were involved in the study. The criterion sampling technique within the purposive sampling methods was used to determine the participants. In the study, a method related to descriptive survey method and correlational survey model was used, which aims to determine the current situation. Research data were obtained through 'Personal Information Form' and 'Hacettepe Personality Inventory' - Social Adaptation Subscale (Özgüven 1992). Whether there is a statistically significant relationship between the independent variables (type of school, gender, number of siblings, class level, and parental education level) and the scores obtained from the Hacettepe Personality Inventory - Social Adaptation Subscale in the analysis of the obtained data was determined through non-parametric tests of Anova test and T test.

According to the findings of the study, the scores that the participants obtained from Hacettepe Personality Inventory Social Adaptation subscale showed statistically significant differences as per the variables of school type, class level and mother's educational status whereas there was no statistically significant difference as per gender, number of siblings and father's educational status.

As a result, in the study conducted to study the relationship between social adaptation and sport among adolescents aged between 15 and 18; it has been found out that the variables of gender, number of siblings and father's educational status do not have any effect on social adaptation levels whereas subscale social norms score of the social adaptation scale according to the variable of school type has been found to be significantly higher in favor of students at sport high schools.

Accordingly, it can be concluded that the students who study at sports high schools and who receive sports based education are those who obey the social rules, respect the rights of others and who can delay their personal demands as per the needs of the group.

Key Words: Adolescence, Sports, Social Adaptation Level, Sports High School.

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda kişiler arası ilişkileri düzenleme ve geliştirme önem kazanmış konulardan birisidir. Çünkü aşırı hızlı gelişen teknoloji aynı hızda artan sosyal hareketlilik bu yüzyılda kişiler arası ilişkilerin oldukça karmaşık bir hal almasına ve bireylerin sosyal ve kişisel uyumları bu durumdan oldukça etkilenmesine sebep olmuştur. Kişiler arası ilişkilerin ortaya çıkardığı sorunlar önemli bir ilgi alanı haline gelmiştir. Bireyin değişmelere uyumunu kolaylaştırmak ve çevresiyle sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak amacıyla kişiler arası eğitimleri düzenleme eğitimlerine ihtiyaç duyulmuştur. Farklı kurumlar kendi sosyal uyum politikalarını geliştirerek çalışanlarına ve diğer kişilere sosyal uyum dersleri vermiş ve faaliyetler düzenleyerek sosyal uyumu kuvvetlendirmeyi amaçlamışlardır.

Uyum, yaşamı süresince sürekli bir değişme ve gelişme içerisinde olan bireyin kendisinde meydana gelen fiziksel, zihinsel, sosyal ve ruhsal değişiklikleri kabullenerek, bu değişikliklerle ahenkli davranış göstermesi ve yaşadığı çevreyle pozitif ilişkiler kurabilmesidir (Toy 2006).

Hayat sürekli bir devinim içerisinde ve birey de bu süreçte içinde bulunduğu duruma uyum sağlama çabasındadır (Toy 2006). Bireyin sağlayacağı en önemli uyum sosyal yapıyla arasında olan uyumdur (Hartmann 2016). Spor, sosyal yapının bir yansımasıdır ve bu uyumun yakalanmasında önemli bir rol üstlenir (Güçlü, Yentürk 2008). Sosyal hayata çok farklı yollardan giren spor, bireyleri doğrudan yâda dolaylı şekilde kendisine bağlar. Spor, bireyin sosyal yaşamında belirli görevleri vardır (Kılıcıgil 1998). Bunlardan biride bireyin topluma uyum sağlamasına yardımcı olmaktır (Kuru 2003).

Spor, birey ve toplum münasebetlerinin artırılmasında hem bireysel hemde sosyal açıdan oldukça etkilidir. Bireyle toplum arasındaki münasebetler sporla geliştiği gibi toplumun gelişmesinde de oldukça önemlidir. Spor, bireyin topluma uyumuna yardımcı olur (Yetim 2006).

Eğitim ve spor arasında ayrılmaz bir bağ vardır. Spor eğitimi alan bireyler, toplumsal kurallara daha iyi uymakta, kendisini daha sağlıklı ve mutlu hissetmektedir (Dever 2010).

Bu çalışmanın amacı genel anlamda spor ve sosyal uyum ilişkisinin açıklaması yapılarak bu iki kavramın birbirleriyle ilişkisinin değerlendirilmesidir. Literatür incelendiğinde bu konu ile ilgili çeşitli çalışmalara rastlanmıştır. Bu araştırma da elde edilen kaynaklardan faydalanarak bu konu hakkında literatüre katkı sağlamayı amaçlanmaktadır.

1.1.Uyum Kavramı

Uyum, Türk Dil Kurumu sözlüğünde: “Toplumsal çevreye veya bir duruma uyma, uyum sağlama, entegre olma, bütünün parçaları arasındaki uygunluk.” olarak tanımlanır (TDK 1988).

İnsanın doğumuyla ölümü arasında geçen zaman süresince ruhsal, fizyolojik ve çevresel olaylara karşı verdiği tepkiler uyum olarak adlandırılmaktadır (David ve ark 1993). Uyumun olabilmesi için birey karşılaştığı durumlara tepki vermelidir (Gençtan 2014).

Uyum, bireyin topluma adapte olurken kişiselliğini devam ettirdiği çift yönlü ve devamlı bir süreçtir. Birey uyum sürecinde kendi istek ve heveslerini toplumun kural ve beklentilerine göre şekillendirmelidir (Özkurt 2018).

Her birey, doğumdan itibaren hayata uyum gösterme çabası içine girer. Yeni tanıştığı bu dünyaya adapte olmaya çalışır. Zamanla bulunduğu çevrenin ve toplumun kurallarına uyum göstermeye başlar. Uyum sağlayabilme yeteneği ise sosyalleşme kavramıyla doğru orantılıdır. Birey sosyalleştikçe uyum yeteneği gelişir (Öz 2017).

Uyum, bireyin hem kendisiyle hem de yaşadığı sosyal ortamla sağlıklı ilişki kurup, kurduğu bu ilişkiyi geliştirip ve sürekli hale getirebilmesi şeklinde tanımlanabilir. Birey hayatı boyunca sürekli bir devinim içerisinde. Bu yüzden birey hem kendisinde meydana gelen fiziksel, duygusal ve sosyal değişiklikleri kabullenip bunlara uygun davranış ve tutumlar geliştirmeli, hem de çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmelidir (Türkel 2010).

1.2. Uyum eşitleri

Uyum, kişisel uyum ve sosyal uyum olmak üzere ikiye ayrılır.

1.2.1. Kişisel Uyum Kavramı

Kişisel uyum, bireysel özelliklerle ve çevre arasında ahenkli bir ilişki kurup, bu ilişkiyi devam ettirebilmektir (Öz 2017).

Kişisel uyum, bireyin kendi iç dünyasında sağlamak istediği uyumdur. Bireyin, yaşadığı sosyal çevrenin ilgi, beklenti ve değişiklikleriyle ahenkli tutum ve davranışlarda bulunması da kişisel uyumdur (Cüceloğlu 2010).

Kişisel uyumu düzeyi yüksek olan bireyler, duygusal yönden daha kuvvetlidir ve karşılaştıkları problemlerle mücadele becerileri yüksektir (Skovvron 2004). Kişisel uyumu zayıf olan bireyler ise duygusal yönden zayıftırlar ve sosyal rollerini yerine getirmekte zorlanırlar (Phalet ve ark 1996).

1.2.2.Sosyal Uyum Kavramı

Sosyal uyum, bireyin çevresinde olan değişikliklerin farkında olması, bu değişikliklere uyum sağlaması ve yaşadığı sosyal çevredeki insanların görüş ve önerilerine ters düşmeyecek davranışlar sergilemesidir (Öz 2017).

Bireyin kişisel özellikleriyle hayatını idame ettirdiği sosyal çevre arasında ahenkli bir ilişki sağlama sosyal uyum olarak tanımlanmaktadır. Ahenkli bir ilişkiyle söylenmek istenen, bireyin olumlu beşeri münasebetler kurup bu ilişkileri sürdürülebilir hale getirmesi, sosyal faaliyetlere katılabilmesi, beraber yaşamının şartlarına uygunluk sağlanabilmesidir (MEB 2014).

Sosyal uyum, öğrenilmiş davranışlar olarak ta tarif edebiliriz. Geniş anlamda bireyin doğumuyla başlayan yaşam sürecini, dar anlamdaysa günlük davranış ve toplumsal beklentilere uyumu anlatan kavramdır (Yapıcı ve Yapıcı 2005).

Bireyin içinde olduğu ve varlığını devam ettirdiği topluma uyum sağlayabilmesi için iletişim becerisi, kişiler arası ilişki becerisi, kendini gerçekleştirme becerisi gibi sosyal uyum becerilerine sahip olması gerekir. Sosyal uyum becerilerine sahip olan bireyler topluma adapte haldedir ve toplum tarafından kabul gören uyumlu davranışlar sergilerler (Al-Sharideh ve Goe 1998).

1.3. Sosyal Uyumu Etkileyen Faktörler

Bireyin yaşadığı sosyal çevre davranışlarının şekillenmesinde etkin bir role sahiptir. Bireyin genetik özellikleri de, onun sosyal çevresiyle etkileşim düzeyini ve şeklini etkilemekte ve yönlendirmektedir. Buna göre sosyal uyumda etkili olan faktörleri kalıtım ve çevre olarak iki grupta toplanabilir (Dönmezer 1997).

1.3.1. Kalıtsal Faktörler

Sosyal gelişimde kalıtsal etkenler, bireyin bedensel yapısını oluşturan kromozomlar üzerindeki genlerdir. Genler, aracılığıyla, kalıtsal olan beden özellikleri geçerken toplumsal gelişimle ilgili olarak da kişinin içe ve dışa dönüklük gibi yaratılış (mizac) hallerinde geçtiğine inanılıyor (Binbaşoğlu 1995).

Her birey, anne ve babasından gelen genetik mirasla doğmaktadır. Bu sebeptendir ki anne babanın mizacıyla çocuğun mizacı birbirine benzemektedir. Mizaç, bireyin doğuştan getirdiği (çabuk kızmak, sinirlenmek, sıkılganlık, mutlu olma, içekapanık veya dışadönük olmak gibi), dünyayı algılayışını ve yaklaşımını şekillendiren kişilik özellikleridir (Sarı ark 2012).

Bireyin mizaç yapısı içinde yaşadığı toplumla olan ilişkileri üzerinde etkilidir. Sert mizaca sahip bireyler daha anlaşılması zor, geçinilmez olarak görülürken, daha ılımlı mizaç yapısında olan bireyler geçinilmesi kolay ve uyumlu kişiler olarak görülür.

1.3.2. Çevresel Faktörler

Birey doğumundan itibaren kendini sosyal bir çevrenin içinde bulur. İlk katıldığı sosyal grup ailedir. Bunu akrabalar, arkadaşlar, okul, öğretmenler, sosyal gruplar vb. sosyal oluşumlar takip eder ve yaşamın sonuna kadar bu durum böyle devam eder. Birey içinde bulunduğu ortamda sağlıklı ilişkiler kurmak ister, bununda ana unsuru sağlıklı iletişimdir. Birey iletişim sayesinde kendini ifade eder, kendinin doğru ifade edebilen birey çevrenin beklentileriyle, kendi istekleri arasında denge kurabilir. Bu dengeyi sağlıklı bir şekilde kurup devam ettirebilen bireyler hem sosyal hemde kişisel yönden uyumlu bireyler olur.

Her bireyin psikolojik, sosyal, duygusal, zihinsel ve biyolojik yaşantıları vardır. Bu yaşantıların dengeli devam etmesi bireyin ve içinde yaşadığı toplumu da etkiler. Bireylerin sosyal uyumları üzerinde etkili olan bazı kavramlar aşağıda verilmiştir.

- **Aile:** Gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlayan bireylerin yetişmesinde ailenin büyük bir rolü vardır. Sosyal uyum ailede başlar. Sosyalleşmenin dolayısıyla sosyal uyumun ilk evreleri aile içinde gerçekleşir. Anne-baba-çocuk ilişkisi temelde anne ve babanın tutumlarına bağlıdır. Sağlıklı anne baba tutumları sosyal uyumu olumlu yönde etkiler (Yavuzer 2013).
- **Arkadaşlar:** Aileden sonra en etkili sosyal grup arkadaş gruplarıdır. Arkadaş gruplarındaki paylaşımlar, ilişkiler ve iletişim bireydeki sosyalleşme sürecini önemli ölçüde etkiler. Sağlıklı arkadaşlık ilişkisi kurabiliyorsa sosyal uyum olumlu yönde etkilenir (Özçetin 2013).
- **Toplumsal Beklentiler:** Bireyin aile içinde anne-baba, kardeş, toplumda arkadaş vb. olma gibi çeşitli sosyal rolleri vardır. Bu rollerden dolayı bireyin yapması gereken ve toplum tarafından da beklenen davranışlar vardır. Çevrenin bireyden beklentileri önemlidir. Çünkü birey kendisinden beklenenleri benimser ve gerçekleştirmeye çalışır. Birey beklentileri karşılarken kendi değerleri ve toplumsal değerler arasında bir uyum yakalamalıdır. Bu uyumu yakalayan bireylerin sosyal uyumları daha iyi olur (Arı ve ark 2002).

- Okul ve Öğretmenler: Öğretmenler çocukların olumlu benlik kavramı geliştirebilmeleri için; olumlu beklentilerin, arkadaşlığın ve kabul görmeyen etkin olduğu öğrenme ortamının yaratılmasında, çocuğa karşılaştığı öğrenme güçlüklerini aşmada yardımcı olarak öğrenmenin sağlanmasında önemli rol oynamaktadır. Bu durum, çocukta sevilen, değer verilen ve öğrenebilen bir insan olduğu düşüncesini yani olumlu benlik kavramını güçlendirir. Olumlu benlik kavramı geliştiren çocuk, ilgi ve yetenekleri konusunda tutarlıdır. Yeteneklerini üst düzeyde gerçekleştirir, sorumluluk taşır (Özçetin 2013).

Öğretmenler, anne babadan sonra çocukla en çok ilişkisi olan yetişkinlerdir. Öğretmen tarafından anlaşılma ve tanınma gereksinimi, sadece bir yetişkin tarafından değerlendirilme isteği değil, tanınarak ve anlaşılacak kendini tanıma ve anlama isteğidir (Gül 2003).

- İletişim: İletişim insanın çevreye uyum sağlayabilmesi için gerekli olan en önemli öğelerden birisidir. Kişiler ve gruplar arasında söz, mimik, jest, yazı, görüntü, resim, ses ve benzeri yollarla etkileşim iletişim gerçekleşir. İletişim becerisi yüksek olan bireylerin öz güvenleri daha gelişmiş olur ve bu bireyler buldukları sosyal ortamlarda kendilerini daha rahat ifade ederler. Bu da sosyal uyumun gelişmesini sağlar (Cüceloğlu 2010).

- Sosyo - Ekonomik Düzey: Sosyo ekonomik düzeyi refah seviyesi olarak söyleyebiliriz. Refah seviyesi bireyler üzerinde farklı etkilere sebep olabilmektedir. Bu seviyenin yüksek olduğu bireylerin sosyal ve ekonomik imkânları iyidir ve buna paralel olarak kendilerine olan güven duygusu da daha yüksektir. Kendine güvenen bire çevresiyle daha sağlıklı ilişkiler kurar ve sosyal yönden daha uyumludurlar.

- Kitle iletişim Araçları: Kitle iletişim araçları; gündemdeki olaylar hakkında insanlara aktardıkları bilgilerle, konularla ilgili bilgi sahibi olunmasını sağlar. Kitle iletişim araçları toplumun habere, bilgiye ve fikre ulaşmasını, bu bilgilerin değerlendirilmesini ve yayılmasını sağlamaktadır (Aksoy ve ark 2017). Kitle iletişim araçları hayatımızın önemli bir boyutunu teşkil eder. Bilgisayar, televizyon, radyo, gazete gibi basın ve yayın araçları, insanların duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını etkilemek için uğraş verir. Türkiye’de yazılı ve görsel medya insanları farklı şekillerde etkiledikleri günlük yaşam içerisinde kolaylıkla gözlenebilir. Bu

kanallar birer sosyal etki kaynağı olarak kendi düşüncelerini, fikirlerini topluma aşlamak istemektedir (Sakallı 2016).

Günümüzde akıllı telefonlar ve sosyal medya kullanımı hat safhaya çıkmıştır. Buda bireylerin sosyal hayata katılımlarını olumsuz etkileyen, sosyal uyumun önüne geçen bir faktördür.

1.4. Spor Kavramı

Spor, fiziksel ve zihinsel sağlığı korumak ve geliştirmek, sosyalleşmek, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek veya yarışmalarda mücadele ederek kazanmak amacıyla planlı yâda plansız olarak yapılan fiziksel etkinliklerdir (GSB 2013).

Spor, kendine özgü kurum ve kuralları olan, yarışma tarzında uygulanan, bazı yönleriyle oyuna, bazı yönleriyle de iş'e benzeyen, profesyonel faaliyete dönüşmeye elverişli baskın yönü fiziksel efor olan aktiviteler bütünüdür (Magnane 2006).

Spor, dünya kültürünün çok önemli bir ögesi ve bütün insanlığın paydaş olduğu evrensel bir değerdir. Spor, bireylerin fiziksel yapıları üzerinde etkili olduğu kadar, ruhsal yapılarında da etkili olan faaliyetlerdir. Tüm bunların yanında sporu; bireyleri ve toplumları maddi ve manevi doyuma ulaştıran, fiziksel faaliyetler bütünü olarak ta tanımlayabiliriz (Melik 2006).

Bireyin mücadele isteğini kullanarak kazanmak ve başarılı olabilmek için düzenli kurallar içerisinde yaptığı fiziksel aktivitelere spor denir (Yalçın 1994).

1.4.1. Spor ve Sosyal Uyum İlişkisi

Spor toplumların bir arada kalmasını sağlayan önemli bir yapı malzemesidir. Bu durum geçmiş zamanlardan günümüze heyecanın, kederin, sevincin, birlikteliğin en güzel ifadesel şekillerindendir. Sportif faaliyetler ilkel dönemden günümüze insan ilişkilerinin her noktasına girmiş sosyal hayatın şekillenmesine yardımcı olmuştur. Sporun sosyal hayattaki en belirgin etkileri bireyler arasındaki bağları kuvvetlendirmesidir. Sportif mücadelenin sonundaki kazanma veya kaybetme yarışan, izleyen, gönül veren herkesi derinden etkilemektedir (Dever 2010).

Bireyler yaşamları süresince sürekli davranışlar sergiler. Bu davranışlardaki temel amaç bireyin varlığını denge içinde sürdürmesi ve uyumdur. Spor faaliyetleri de bu kapsamdadır (Doğan 2005).

Bireyin topluma uyum sağlamasına yardımcı olmak sporun sosyal görevlerindedir. Uyumlu birey geleceğe iyimser bakar, ileriye yönelik planları ve beklentileri vardır. Uyumlu bireylerin olumlu ilişkileri vardır ve bu durumla, çevrelerindeki tarafından memnuniyetle karşılanır. Birey, çevresindeki bireylerle anlaşır ve onlara ahenkli ilişkiler kurarsa her yönden doyuma ulaşabilir ve beden ve ruhen sağlıklı ve mutlu olabilir (Kuru 2003).

Günümüzü de sağlıklı hayat spor yapmamakla eşdeğer görülmektedir. Yaşam koşullarının iyileşmesine paralel olarak boş zamanların artmasıyla spor faaliyetlerine ilgi ve katılım oranı da yükselmiştir. Spor faaliyetleri için kalabalık oyuncu veya taraftar grupları aynı zamanda bir araya gelebilmektedir. Bu durum sporun toplumsal hareketlilik noktasında olan gücünün bir örneğidir. Bu özelliğiyle spor, sosyal yaşam üzerinde etkili olan popüler kültürün sektörel bir ögesi haline gelmiştir (Yoon ve Choi 2005).

Spor her yönden sağlıklı bir yapıya sahip toplumların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Birçok insan ya spor yapmak, ya da spor faaliyetini seyretmek için belirli zamanlarda bir araya gelerek bir sosyal grup oluşturur. Bu grupların belirli kuralları vardır ve grupların devamlılığı ve düzeni için bu kurallara uyum şarttır. Faaliyetlere sporcu veya seyirci olarak katılan bireyler içinde buldukları grupların grup dinamiğini ve ahengini artırma çabası içine girerler. Bu çabalama sürecinde bireyler gruba kendilerini kabul ettirmek ve grupla beraber hareket edebilmek için uyumlu olmak zorundadırlar. Nüfusunun büyük bölümü spor yapan toplumlarda bireyler arası etkileşim ve iletişim üst düzeydedir. Buda toplumsal gelişmeye katkı sağlamaktadır (Dever 2010).

1.4.2. Spor ve Sosyalleşme İlişkisi

Toplumsal bir varlık olan insanın yine toplumsallaşmasına yardımcı olan ve onu toplumla kaynaştıran önemli elemanlardan bir tanesi de spordur. Bu sporun

sosyal işlevidir (Dever 2010). Spor, gündelik yaşamın her noktasında olan ve onu şekillendiren önemli bir yapıdır. Toplumların günlük yaşamında önemli bir eleman olan spor, birey ve toplum açısından bir yenilenme aracıdır. Spor bireylerin ve toplumların yenilebilmelerine olanak sunar, bunun için her türlü imkâna sahiptir. Spor toplumun her kesimine seslenen ve herkesin kendinden bir parça bulduğu sosyal bir olgudur (Yetim 2006). Spor, bireyin fiziksel ve psikolojik yönden güçlenmesini sağlarken bireydeki sorunluluk, işbirliği yapabilme ve düzen sağlama özelliklerini ortaya çıkararak bireyin sosyal yönden uyumlu olmasını sağlayan önemli bir elemandır (Erkal ve ark 1998). Spor bireyleri bir amaç için bir araya getirir ve onların grup kimliği kazanmalarını sağlar. Spor faaliyetlerinin paydaşı olan bireyler ister seyirci ister müsabık olsun kendilerini bir takımın önemli bir parçası olarak görürler (Parks 1998).

Günümüzde en büyük sosyal hareketlilikler spor kaynaklı hareketliliklerdir. Dünyada başka biç bir organizasyon spor faaliyetleriyle aynı derecede sosyal hareketlilik oluşturma gücüne sahip değildir. Bu hareketlilikler sayesinde farklı değerlere sahip toplumlar birbirleriyle kültürel etkileşime girerler. Bu etkileşimler sayesinde toplumlar arası sıcak ilişkiler doğar ve spor barışçıl amaçlara hizmet etmiş olur (Yetim 2006).

1.5. Ergenlik Kavramı

Ergenlik dönemini ifade etmek için kullanılan bazı sözcükler, örneğin “puberte”, “buluş çağı”, “adolesans”, “delikanlılık”, “yeni yetmelik”, “juvenil dönem”, “erinlik” birbirlerinden farklı anlam taşıyabilir. Puberte (erinlik) ergenliğin birinci dönemini (12-14 yaş) yani fiziksel değişimin çok hızlı olduğu dönemi kapsar. Bluş kelimesi ise Arapça kökenlidir, baliğ ile eş anlamlıdır. Kişinin olgunlaşmasını ifade eder. Adolesans kelimesi ise Latince kökenli olup büyümek anlamına gelir (Karabekiroğlu 2009).

Ergenlik, çocuklukla yetişkinlik arasında kalan bir ara dönemdir (Kulaksızoğlu 2014).Ergenlik değişim, büyümek, başkalaşım ve dönüşüm demektir. Ergenlikte birey, bedensel, ruhsal, ve toplumsal alanda değişime uğrar. Büyümek

ergenliğe özgü değildir, çocuklar da büyürler ama pek değişmezler. Öyleyse ergenler hem büyürler, hem de değişirler (Parman 2003).

Ergenlik dönemini “fırtına ve stres” dönemi olarak belirtmiş ve ergenlik (adolescence) insan gelişiminde ergenlik (puberty) ve yetişkinlik arasında oluşan 10’lu yaşlardan başlayıp 20’li yaşlara uzanan fiziksel, sosyal, kültürel ve zihinsel bir geçiş dönemi olarak tanımlanmıştır (Matsumoto 2009).

Ergenin en önemli ilgi alanı vücududur. Boyu, kilosu, fiziksel görünümü en önemli problemlerindedir. Bu dönemde ergenler, toplumsal olaylara sanata ve spora ilgi duyarlar. İnsanlara bakış açısı değişir (Doğan 2004).

1.5.1. Ergenlik ve Sosyal Uyum Kavramı

Toplumsallaşma, “toplumsal çevrenin kurallarını öğrenme ve bu kurallara uyma” sürecidir. Bu süreçle birlikte birey, toplumun hareket modelleri ve düşünme tarzlarını öğrenerek yaşadığı topluma uyum sağlayabilmektedir (Arslantürk ve Amman 2000). Çocukluktan erişkinliğe geçiş olan ergenlik süresi fiziksel gelişmenin yanı sıra, toplumsal kurallara uyma, bağımsızlaşma çabaları ve aileden uzaklaşma gibi değişimlerin de yaşandığı bir dönemdir. Ergenler dönemin özelliklerinden dolayı zaman zaman uyum sorunları yaşamaktadırlar (Kulaksızoğlu 2005). Ergenlik bu süreçlerin en kritik zamanlarından. Çocuğun yaşadığı bir dönem olarak ifade edilen ergenlik, bireyde gözlenebilen, hızla devam eden biyolojik, psikolojik, zihinsel ve sosyal açıdan gelişmenin ve olgunlaşmanın olduğu çocukluktan yetişkinliğe geçiş sürecidir (Yavuzer 2013).

Birey hayatının her döneminde yaşadığı değişikliklere uyum sağlamak zorundadır. Ergenlik dönemi fiziksel gelişmenin yanı sıra, duygusal değişimlerin de yaşandığı bir dönemdir. Ergenler dönemin özelliklerinden dolayı bazen uyum sorunları yaşamaktadırlar. Bu çağın temel özellikleri; duygusal coşku ve taşkınlık, çabuk kurulan ve bozulan ilişkiler, kolay etkilenme, kişiliğinin sınırlarını aşma, toplum içinde sivrilmeye, ilgi çekme, rol sahibi olma çabası biçiminde özetlenebilir (Kulaksızoğlu 2005). Genç yeni bir sosyal çevreye girdiğinde, yalnızlık ve sosyal bağların kopması ya da zayıflaması gibi iki önemli problemi bir arada

yaşayabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında uyum bireyin yeni girdiği sosyal ortamda, sahip olduğu duygusal özelliklerden güç alarak zorlanma durumunun azalması süreci şeklinde de tanımlanabilir. Gencin uyum düzeyi arttıkça duygusal sorunlarla mücadele kolaylaşmakta ve buna bağlı olarak duygusal sorunlarda azalma görülmektedir. Ancak hem kişisel hem de sosyal uyum zayıfladığında ise kaygı ve çaresizlik gibi duygular daha yoğun olarak yaşanmakta ve genç üzerine düşen sosyal rolleri yerine getirmekte güçlük çekmektedir. Öte yandan sosyal etkinliklere katılım, hobiler ve akranlarla kurulan olumlu ilişkiler, bireyin kendini duygusal yönden iyi hissetmesine neden olmakta ve uyum sağlaması kolaylaşmakta ve güçlenmektedir (Skowron 2004).

1.5.2. Ergenlikte Spor ve Sosyal Uyum Kavramı

Spor, bireylerin kişisel ve sosyal gelişimine katkı sağlayan önemli enstrümanlardandır. Günümüzde kabul gören ve insanların önem verdiği birçok yapının doğmasında ve devamlılığında spor önemli bir yardımcı elemandır (Yetim 2006). Spor, bireysel kimliğin gelişmesini sağlarken, sosyal hayatı da etkileyerek bireylere grup aidiyeti hissi kazandırır. Sporun bireysel yönden; azmetmek, mücadele etmek, paylaşmak, kurallara uymak, kazanmayı ve kaybetmeyi kabullenmek gibi etkileri varken, toplumsal yönden de yeni sosyal ortamlara girmek, yeni arkadaşlar edinmek, paylaşmak gibi etkileri vardır (Doğan 2005). Seyirci veya oyuncu olarak içinde bulunduğu gurubun amaçları doğrultusunda çalışan birey uyumlu bireydir. Spor sayesinde kendine güveni artan bireyin topluma entegre olması daha kolaydır. İnsan hayatının en kritik evrelerinden olan ergenlik, bireyin ileriki hayatını etkileyen önemli bir dönemdir. Kişisel kimliğin kazanıldığı, sosyal rollerin şekillenmeye başladığı bir zamandır. Bu fırtınalı dönemdeki bireyler için spor, sosyal adaptasyonun önemli anahtarlarından. Spor yardımıyla çocuk çevresini tanınması, iletişim kurabilmesi ve uyum sağlayabilmesi daha kolay gerçekleşmektedir (Yavuzer 2002). Bu dönemde spor yapmanın oluşturacağı olumlu etki bireylerin bu dönemi daha rahat geçirmelerini sağlar.

Bireyler spor yaparken etkileşim içinde olurlar ve belli kuralları öğrenirler. Bir işi yapma, sorumluluk alma bilincinde olurlar. Takım sporu yaparken ise bir takım sosyal kuralları öğrenirler ve bu sosyal kurallar çocuğun toplum içinde ve

diğer çocuklar arasında kabul edilmesi ve benimsenmesi açısından kolaylık sağlayabilir (Yıldız ve Çetin 2018). Sportif aktivitelerde bir takımın parçası olan çocuklarda; yardımlaşma, sorumluluk alma, düzenli çalışma, aidiyet hissi, kurallara uyma ve başkalarının haklarına saygılı olma gibi sosyal beceriler gelişmektedir (Güven 2006). Spor ortamında birey, yeteneklerini bilir, kendini iyi tanır. O, sorumluluklarının bilincindedir ve duygularının kontrol altına alabilmeyi öğrenmiştir. Basketbol takımının bir üyesi olarak çocuk, hata bulmak yerine yapıcı olmayı, eleştirmek yerine paylaşmayı öğrenir. Böylelikle kendine güvenmeyi öğrenir. Özgüveni olan bir sporcu, başarmak konusunda yüksek bir güdüye ve başarıda yüksek bir beklentiye sahiptir (Yavuzer 2013).

Ergenlikte artan beden enerjisinin en iyi harcama şekli spordur. Birey spor yaparken “ bir gruba ait olma “ ve “ o grupla dayanışmaya girmek “ gibi sosyal bir işlevi de yerine getirmektedir. Bu nedenle spor, toplumla uyum sağlamış kişiliklerin oluşmasına katkıda bulunur. Bu günün spor kurallarını öğrenerek uygulayan çocuğun, yarının toplum ve hukuk kuralları benimsemeye ve uygulamaya aday bir yetişkindir (Yavuzer 2013).

Grup sporunu yapan genç, başarı için, “ iyi bir grup ilişkisi “ ve “ gerilimsiz bir ortam”ın olması gerektiğinin bilincindedir. Bu nedenle arkadaşlarıyla uyumlu olmanın önemini kabul etmiştir. (Yavuzer 2013).

Bir spor dalıyla uğraşmak ergenler açısından çok önemlidir. Sportif aktivitelere katılan ergenlerde şu değişiklikler görülür (Arman ve ark 2011):

- Özgüveni artar, kendisiyle barışık olur.
- Hayatta karşısına çıkan engellerle daha rahat başa çıkar, her zaman daha motive olur.
- Bağımsız karar almayı öğrenir.
- Olumlu karakter özelliği gösterir, sorumluluk sahibidir.
- Aynaya baktığında kendini daha çok beğenir.
- Toplumda kendine değer biçmekte zorlanmaz.
- Hem kendisi hem de ailesi için sosyal çevre oluşturur.
- Yarışmacı olmayı, takım içinde görev almayı öğrenir.
- Hem kendisiyle hem de sosyal çevresiyle daha uyumlu ilişkiler geliştirir.

1.6. Lise Kavramı

Sekiz yıllık ilköğretimini bitirmiş olan öğrencileri, en az dört yıllık bir eğitimle yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim kurumudur (Kuşçu 2007).

1.6.1.Öğrenci Kavramı

Öğrenim görmek amacıyla ders alan kimse, okul çocuğu (Kuşçu 2007).

1.6.2.Spor Lisesi Kavramı

Türkiye’de beden eğitimi ve spor eğitiminin daha ileriye gidebilmesi ve yükseköğretime temel oluşturması açısından ilk ve ortaöğretim düzeyinde verilecek beden eğitimi ve spora ilişkin eğitim ve öğretimin önemi göz ardı edilmemelidir. Bu amaçla Spor Liseleri ilk olarak 2004-2005 Eğitim-Öğretim yılında öğrencilerin beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve beceri kazanmaları için ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini sağlamak için açmıştır (Yıldız ve Özbay 2011).

Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği’ne göre, okulun amacı 6.maddede şöyle belirlenmiştir (MEB 2009): Öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar ve spor alanlarında; a) İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini, b) Güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını, c) Türk sanat, kültür ve sporuna katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini, ç) İş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini, d) Alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini, e) Millî ve milletlerarası sanatsal ve sportif faaliyetleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini, f) Spor disiplini ve centilmenliği ile sanatçı duyarlılığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır (Ayaydın 2011).

1.6.3. Spor Eğitiminin Önemi

Spor etkili ve çekici bir eğitim unsurudur. Bireyi topluma hazırlar. Sporun birey üzerinde fiziksel yapıyı güçlendirici ve eğitici bir rolü olduğu gibi bireyin fikir ve ruh eğitiminde de önemli bir rolü vardır. Spor eğitimi, bireyleri nitelikli hale getirirken onların sosyal çevrelerinin değişmesine de yardımcı olur (Aracı 2004). Bireyler, spor kültürünü farklı şekillerde öğrenebilirler. Ancak geniş katılımlı, eğitim amaçlı spor deneyimleri sağlamanın en iyi yeri eğitim sistemleridir (Metzler 2005). Spor Eğitimi, okul dışında çocuklar ve gençler için organize edilen spor faaliyetlerinden, farklılık gösterir. Spor Eğitimi, bütün öğrencileri eşit olarak içine alır (Siedentop 2002).

Eğitim aracı olarak da kullanılan spor, çocuğun her yönden gelişmesinde büyük rol oynar. Sportif faaliyetlere katılma; çocukta yardımlaşma, beraber çalışma, saygılı olma gibi özellikleri geliştirir. Sosyal bağları kuvvetlendirir. Spor, bireyin davranışlarının istendik ve olumlu yönde gelişmesine neden olur. Birey, içinde olduğu grubun kurallarını benimser ve uygular. Bu da sporun eğitim işlevidir. Öğrendiklerini farklı bir sosyal grupta veya çevrede uygular ve kendine yeni bir sosyal çevre edinmiş olur. Bu şekilde de öğretim boyutu kazanılmış olur (Taşmektepligil ve ark 2006).

1.6.4. Öğrencilerin Spor Yoluyla Sosyalleşmesi

Okul, sosyalleşme sürecinde ilk temel kurumdur. Aynı zamanda okul bireyin üst düzeyde sosyalleşme sağladığı yerdir (Yavuzer 2013). Sporcu piramidinin temeli de okullardır. Sporsal yönden kabiliyetli bireyler ilk kez okullarda keşfedilir ve spor eğitimini ilk kez buralarda alır. (Kirazlıoğlu 1992). Bireylerin spor faaliyetleriyle tanışması öğreniminin ilk yıllarına rastlar. Bu yüzden ki çocuğa spor faaliyetlerini öğretecek kişiler alanlarında uzman olmalıdır. Okul sporu faaliyetlerine katılan bireylerde fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik farkındalık oluşmaktadır. Bu farkındalık sayesinde sporda ve sosyal iliksilerde yeni kazanımlara ulaşılabacaktır (Şahin 1998).

Okulda yapılan spor faaliyetleri; çocukların okulu sevmeleri, okula uyum sağlamalarında çok önemli bir etkiye sahiptir (Chin 2008). Spor önemli bir sosyalleşme elemanıdır ve bireylerde küçük yaşlar da sosyalleşmeye başlar. Bireylerde, spor sayesinde erken yaşlarda pozitif sosyal ilişkilerin kurulması ve böylelikle sağlıklı sosyalleşmenin olması söz konusudur (Yetim 2006).

1.6.5. Spora Katılımı Etkileyen Faktörler

Spora katılım nedenleri kişiden kişiye değişmektedir. Bireye niçin spor yapıyorsunuz? sorusuna; eğlence, arkadaş edinmek, sağlıklı olmak ya da statü kazanmak gibi birçok farklı neden sayabilir. Bireylerin spora katılımlarının temel nedenlerinin belirlenmesi, onların spor aktivitelerindeki devamlılığının sağlanmasında önemli rol oynayabilmektedir (Yetim 2006).

- Ailenin Spora Katılıma Etkisi: Çocukların yetişmesine ve gelişmesinde etkin olan en önemli kurumlardan birinin de ailedir. Çağımızda sporun bilinçli olarak yaygınlaşmasını ve halkın çağdaş anlamda spor yapmasının sağlanması bireyi küçük yaşlarda spor olgusunun benimsetilmesi ve toplumsal bir boyut kazanması ailelerin spora olan ilgi ve bilgi düzeylerinin artmasıyla mümkün olacaktır. Yapılan birçok araştırmada çocukların spora yönlendirilmesinde ailenin etkili olduğu ortaya konulmuştur (Yetim 2006). Ailelerin spor hakkındaki görüşleri çocukları üzerinde oldukça etkili olmaktadır. Kenyon ve Grogg, sporcuların spora başlamasında etkili olan unsurları incelemiş ve en önemli unsurun aile olduğu sonucuna varmıştır (Akt: Kılıçgil 1998).

Bireylerin gelişip yetişmesinde en esas göreve sahip olan aileler, kendine güvenen, sağlıklı insan ilişkileri olan ve başarılı bireyler yetiştirmek istiyorlarsa, spora katılım noktasında hem kendilerini hem de çocuklarını destekleyici unsur olmalıdırlar (Dever 2010).

Bireyin spor faaliyetlerine katılmasının teşvik edici unsurlarından olan aile, bu doğrultusunda çocuğu destekler ve imkânlar sağlarsa; çocuk hem alanında başarılı olur, hem de çevresiyle uyumu daha sağlıklı olur. Desteğini arkasında hisseden çocuğun ailesiyle olan iletişimi ve bağları artar, kendisine ve ailesine olan güveni yükselir (Dever 2010).

- Arkadaşların Spora Katılıma Etkisi: Birey toplumda var olabilmesi için güçlü arkadaşlık ilişkilerinin olması gerekir. Bu sebeptendir ki bireyin arkadaşlık ilişkileri, sosyal ilişkilerinin özüdür. Arkadaşlık ilişkileri bireyin kişiliğinin gelişmesinde oldukça önemlidir (Yörükoğlu 2000). Arkadaşlar birbirlerini bir çok konuda etkileyebilmektedirler. Bunlardan biridide spor faaliyetlerine katılımdır. Arkadaş ortamları, çocukların kendilerine olan güven duygularını geliştirir, çekingenliği azaltır, sosyalliklerini arttırır ve uyumlarını kolaylaştırır. Çocuklar, fiziksel ve zihinsel yönden kendi olgunluk ve yetenek seviyelerine yakın olan yaşlılarıyla arkadaş olur. Arkadaşlık noktasında birbirini destekleyen çocuklar kendilerine ve topluma güven, olumlu sosyal ilişkileri olan ve daha az problemi olan çocuklardır (Hartup 2000).

- Okulun Spora Katılıma Etkisi: Spor ve eğitim ilişkisine baktığımız zaman, iki sosyal olgununda birbirini etkilediğini görebiliriz (Dever 2010). Sporun temel bilgileri okullarda verilmektedir. Sporun insan kaynakları yönünden alt yapısının tesis edilmesi, kabiliyetli bireylerin bulunması ve ilerletilmesi işi, okulların ve spor kulüplerinin öncelikli sorumluluğundadır. İlk düzenli sportif çalışmalar okullarda olmaktadır (Bayraktar 2003). Toplumların sağlıklı, mutlu ve uyumlu olabilmeleri için spor konusunda bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Bu bilinçlenme de eğitim - öğretim faaliyetini yürüten okullarımızda başlamalıdır. Erken yaşlarda okula gitmeye başlayan çocuklara spor bilinci kazandırabilmek için verilecek olan spor eğitimi oldukça önemlidir (Mallı 2018).

Okullarımızın önemli görevlerinde biri de beden eğitimi ve sporun faaliyetlerinin geniş kitlelerce sevilerek yapılmasını sağlamaktadır (Hergüner 2001). İleride toplumsal hayatta söz sahibi olacak bireylerin, çevresiyle ahenkli iletişim kurmasında ve sağlıklı kabul gören davranışlar geliştirmesinde erken yaşlarda tanıştığı spor faaliyetlerinin payı büyüktür. Bu sebepten dolayı da çocukların ilkokul yıllarından itibaren spor yönlendirilmeleri önem taşımaktadır (İlhan ve ark 2011).

- Cinsiyetin Spora Katılıma Etkisi: Toplumda cinsiyete ilişkin kalıplar, yaşamsal ilişkileri ve fırsatları düzenleyen, görünmeyen, fakat her zaman var olan kalıplardır (Hardin ve Greer 2007). Genel kaniya baktığımız da “erkek” evin geçimini sağlamak için çalışmak, “kadın” ise ev işlerini yapıp çocuklara bakmakla yükümlü olduğunu görürüz. Bu ayrımın sosyal hayatın diğer alanlarında olduğu gibi

sporda da olduğunu görürüz. Bu nedenle spora katılımında cinsiyet ayrımından söz edebiliriz (Dever 2010).

Spor kavramı içerisinde bayan ve erkek sporcular aralarında birçok eşitsizlik söz konusudur. Gerçekte bu eşitsizlikler toplumsal yapının sporu algılayış biçimi ile yakından ilgilidir. Özellikle sosyo-kültürel değişkenler bayanların spora katılımında önemli bir baskı aracıdır. Spor sosyolojisi içerisinde cinsiyet üzerine yapılan çalışmalarda çocukluk ve yetişkinlik dönemleri önemli bir yer tutar. Erken çocuklukta her iki cinsiyet aynı anda spora katılsa da, bayanlar yetişkinlik dönemine spordan uzaklaşırken, erkeklerin spora katılımlarında belirgin artış olur (Terekli ve ark 1999).

Az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde kadın ve spor ilişkisi arasında geleneksel değerler vardır. Çünkü bu tip toplumlar erkeğin egemen olduğu toplumlardır (Dever 2010). Araştırmalarda ailelerin erkek çocuklarının spora katılmaları için kız çocuklarından daha fazla olanak sağladıklarını tespit etmiştir (Weinberg ve Daniel 1995).

Modern toplumlarda ise durum farklıdır ve kadınların spora yönelmeleri sıradan bir olaydır. Kadınları spora yönelten ana sebep kendilerini fiziksel ve psikolojik olarak daha iyi hissetmek istemeleridir. Günümüzde spor yapan kadınların sayısı hızla artmaktadır (Dever 2010). Geçmiş 30 yıldaki uluslararası kadın hareketi kadınların entelektüel ve fiziksel açıdan gelişmesini sağlamıştır. Bunun sonucu olarak kadınların çalışma ve aile hayatı içindeki rolleri de yeniden tanımlanmış ve daha fazla zamana ve maddi imkâna sahip olan kadınların spora katılımı artmıştır (Martin ve ark 2004).

- Kültür ve Sosyal Yapının Spora Katılıma Etkisi: Sosyal yapı ve bu yapının önemli bir elemanı olan kültür spora katılımında etkili olan öğelerdir. İnsan kültürün oluşmasının temel sebebidir. Sporda insan tarafından oluşturulan bir olgu olduğuna göre doğal olarak kültürel bir faaliyettir. (Aksoy ve ark 2017). Spor, kültürel bir olaydır ve kültürlerin şekillenip gelişmesinde oldukça etkilidir. Spor ve kültür iç içe geçmiş yapılardır (Dever 2010).

Bir ülkenin mali gelişmişliği, sosyal, kültürel ve sporsal seviyenin ilerlemesine fırsat vermiyorsa orada sosyal bir gelişmişlikten söz edemeyiz. Sosyal yönden gelişmiş bir toplumda sporda her yönden gelişecek ve etkileşim unsurlarından birisi olacaktır. Spor bir ülkenin kendini, kültürünü, özünü tanıtmının en verimli yollarındandır. Örnek sporcular toplumsal değerleri kendinde yaşatan ve aynı zamanda kültür elçileri olan bireylerdir (Erkal ve ark 1998)

Toplumda spora katılımın şekli ve düzeyi, spor faaliyetlerinden sağladıkları yarar ve olabilecek sorunlar bir nedene bağlı değildir. Çünkü spor kendine has sosyal kuralları, değerleri, etkileşim şekilleri ve süreçleriyle yaşayan bir sosyal olgudur. Bütün uluslar spora büyük önem vermekte ve uluslararası spor organizasyonlarını önde göğüslemek için çalışmaktadırlar. Bu konuda başarılı olan ülkelere bakıldığında sporun yaşam şekli haline geldiği görülmektedir (Aksoy ve ark 2017).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmamızda mevcut durumu tespit etmeye yönelik ilişkisel modelde bir tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modelleri, araştırmanın konusunu kendi koşulları içinde olduğu şekliyle, herhangi bir biçimde değiştirme ve etkileme çabası göstermeksizin tanımlamayı amaçlayan araştırma modelleridir. İlişkisel tarama modelleri ise iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar 2014).

2.2. Araştırma Grubu

Bu araştırmayı, Denizli ili Bozkurt ilçesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı çok programlı anadolu lisesi ve spor lisesinde öğrenim gören öğrenciler dâhil edilmiştir. Araştırmada 14-18 yaş aralığında, farklı sınıf düzeylerinde okuyan, spor lisesinden kız (80), erkek (80), çok programlı anadolu lisesinden aynı sayıda kız ve erkek toplam 320 öğrenci değerlendirmeye alınmıştır. Örneklem grubuna ölçekler uygulanırken gönüllük ilkesi esas alınmıştır.

Araştırma grubunun belirlenmesinde, araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanıyan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk 2009). Bu yöntemde önceden hazırlanmış bazı ölçütlerin kullanılabilmesinin yanında araştırmacı tarafından geliştirilen ölçütler de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek 2011). Mevcut çalışmada kullanılan ölçütler; okul türü, cinsiyet, kardeş sayısı, sınıf düzeyi, annenin eğitim durumu ve babanın eğitim durumudur. Yukarıda bahsedilen ölçütler doğrultusunda belirlenen araştırma grubuna ait demografik bilgiler, Çizelge 2.2.1. de gösterilmiştir.

Çizelge 2.2.1. Araştırma Grubuna Ait Demografik Özellikler

Değişkenler	Spor Lisesi		Ç.P.L.		Toplam			
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)		
Okul Türü	Toplam		160	50	160	50	320	100
Cinsiyet	Kız	80	50	80	50	160	50	
	Erkek	80	50	80	50	160	50	
	Toplam		160	50	160	50	320	100
Yaş	14 Yaş	28	18	10	6	38	12	
	15 Yaş	57	36	42	26	99	31	
	16 Yaş	44	28	34	21	78	24	
	17 Yaş	23	14	59	37	82	26	
	18 Yaş	8	5	15	9	23	7	
	Toplam		160	50	160	50	320	100
Kardeş Sayısı	Kardeş Yok	14	9	13	8	27	8	
	1 Kardeş	37	23	85	53	122	38	
	2 Kardeş	64	40	51	32	115	36	
	3 Kardeş	29	18	8	5	37	12	
	4 ve fazlası	16	10	3	2	19	6	
	Toplam		160	50	160	50	320	100
Sınıf	9. Sınıf	75	47	42	26	117	37	
	10. Sınıf	31	19	28	18	59	18	
	11. Sınıf	35	22	54	34	89	28	
	12. Sınıf	19	12	36	23	55	17	
	Toplam		160	50	160	50	320	100
Baba Eğitim Durumu	İlkokul Mezunu	63	39	88	55	151	47	
	Ortaokul Mezunu	55	34	43	27	98	31	
	Lise Mezunu	35	22	20	13	55	17	
	Ön Lisans Mezunu	3	2	1	1	4	1	
	Yüksek Okul Mezunu	4	3	8	5	12	4	
Toplam		160	50	160	50	320	100	
Anne Eğitim Durumu	İlkokul Mezunu	86	54	109	68	195	61	
	Ortaokul Mezunu	46	29	32	20	78	24	
	Lise Mezunu	28	18	16	10	44	14	
	Ön Lisans Mezunu	0	0	1	1	1	0	
	Yüksek Okul Mezunu	0	0	2	1	2	1	
	Toplam		160	50	160	50	320	100

Çizelge 2.2.1. incelendiğinde, araştırmaya 160'ı spor lisesi (% 50), 160'ı çok programlı anadolu lisesi (% 50) olmak üzere toplam 320 (% 100) öğrenci katılmıştır.

Katılımcıların cinsiyetine göre araştırmaya 160'ı kadın (% 50), 160'ı erkek (% 50) olmak üzere toplam 320 lise öğrenci katılmıştır.

Katılımcıların okul türü dağılımlarına baktığımızda iki okulda aynı yaş grubundaki katılımcıların toplam frekansı ve yüzdeler değeri; 38'i 14 yaşında (% 12), 99'u 15 yaşında (% 31), 78'i 16 yaşında (% 24), 23'ü 18 yaşındadır (% 7).

Katılımcıların kardeş sayılarına baktığımızda aynı sayıda kardeşi olan katılımcıların toplam frekansı ve yüzdeler değeri; 27'sinin kardeşi olmadığı (% 8), 122'sinin 1 kardeşi (% 38), 115'inin 2 kardeşi (% 36), 37'sinin 3 kardeşi (% 12), 9'unun 4 ve fazlası (% 6) kardeşi var şeklindedir.

Katılımcıların sınıf dağılımlarına baktığımızda aynı sınıf dağılım düzeyinde katılımcıların toplam frekans ve yüzdeler değeri de; 117'si 9. Sınıf (% 37), 59'u 10. Sınıf (% 18), 89' u 11. Sınıf (% 28), 55'i 12. Sınıf (% 17) şeklindedir.

Katılımcıların babalarının eğitim durumlarına baktığımızda eğitim düzeyi aynı olan babaların toplam frekans ve yüzdeler değeri de; 4'ünün babası okuma yazma bilmiyor (% 1), 151'sinin babası ilkokul mezunu (% 47), 98'inin babası ortaokul mezunu (% 31), 55'inin babası lise mezunu (% 17), 4'ünün babası ön lisans mezunu (% 1), 12'sinin babası yüksek okul mezunu (% 4) şeklinde olacaktır.

Katılımcıların annelerinin eğitim durumlarına baktığımızda eğitim düzeyi aynı olan annelerin toplam frekans ve yüzdeler değeri de; 195'unun annesi ilkokul mezunu (% 61), 78'inin annesi ortaokul mezunu (% 24), 44'inin annesi lise mezunu (% 14), 1'ünün annesi ön lisans mezunu (% 0), 2'sinin annesi yüksek okul mezunu (% 1) şeklinde olacaktır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında veriler, 'Kişisel Bilgi Formu' ve 'Hacettepe Kişilik Envanteri / Sosyal uyum alt ölçeği' kullanılarak elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacının hazırladığı kişisel bilgi formu, katılımcıların okul türü, cinsiyeti, kardeş sayısı, sınıf düzeyi, anne – babalarının eğitim düzeyi ile ilgili ifadeleri içermektedir.

Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE): Envanter, (1976 Özgüven) tarafından bir deneme formu olarak geliştirilmiştir. Envanterin ilk revizyonu 1978’de, ikinci revizyonu da 1982’de Özgüven tarafından yapılmıştır. Hacettepe Kişilik Envanteri “kişisel uyum” ve “sosyal uyum” olarak iki ana bölümden oluşur. Bu bölümler kendi içinde dört alt ölçekten oluşur. Toplamda sekiz alt ölçek vardır. Kişisel uyumun alt ölçekleri; nevrotik eğilimler, kendini gerçekleştirme, psikotik belirtiler ve duygusal kararlılıktır. Sosyal uyum alt ölçekleri de; anti sosyal eğilimler, sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve aile ilişkileridir. Alt ölçekler 20 maddeden oluşmaktadır. Geçerlilik puanı olarak alt ölçek maddelerinden bağımsız 8 madde vardır. Envanter de toplam 168 sorudan bulunmaktadır. Hacettepe Kişilik Envanterinde “Evet” ve “Hayır” zorunlu seçmeleri ve verilen her cevabın bir puan değeri vardır. Alt ölçeklerin her birinden elde edilen puanlar 0 - 20 puan aralığında farklılaşmaktadır. Ölçeklerin cevaplanmasıyla elde edilen puanlar yüksekliği veya düşüklüğü bireyin uyum durumuyla paralellik arz etmektedir (Özgüven 1992).

Özgüven, envanterin güvenilirlik çalışmalarını yapmış, sonuç olarak HKE’i alt ölçeklerine ilişkin güvenilirlik katsayısının ortalama 0.82 bulmuştur. Bu çalışmalarda kişisel uyum alt ölçeklerinin güvenilirlik katsayılarının (85), sosyal uyum alt ölçeklerinin güvenilirlik katsayılarından (80) biraz daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca HKE’nin güvenilirliğinin üst düzey olduğu test tekrar yöntemi ile görülmüştür. Alt ölçekler yüksek güvenilirlik puanları ile bağımsız birer ölçek olarak kullanılabilir (Özgüven 1992). Yapılan farklı geçerlilik çalışmaları da, korelasyonun yönü ve derecesi bakımından HKE’nin geçerli olduğunu göstermiştir. HKE’nin her bir ölçeğinin ayrı bir ölçek olarak kullanılabilirliği dikkate alınarak çalışmamızın amaçları doğrultusunda yalnızca “Sosyal Uyum” alt ölçekleri kullanılmıştır.

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin (HKE) Alt Ölçeklerinin Tanımları

Hacettepe Kişilik Envanterinin iki temel ölçütü ve bu ölçütlerin dört tanede alt ölçeği vardır. Bunlara ilişkin tanımlar aşağıda verilmiştir

Kişisel Uyum Alt Ölçekleri: Bu ölçeğin dört alt ölçeği vardır. Bunlar:

Kendini Gerçekleştirme: Bu ölçek kendini bilme, sınırlarının farkında olma, kendine güvenme, yeteneklerinin tanıma, doğru bildiğini söyleme gibi bireylerin kendini gerçekleştirme özelliklerini ölçer. Kendini gerçekleştirme ölçütünden alınan puanın azlığı veya çokluğu, bireyin bu kategorideki davranışlarını değerlendirme olanağı sunar (Özgüven 1992).

Duygusal Kararlılık: Duygusal kararlılığı seviyesi fazla olan bireyler alıngan olmama, kendine güvenme, kendisiyle barışık, iyi bir benlik algısına sahiptir. Genellikle sakin ve huzurlu bireyler izlenimi verirler. Başkalarının tavsiyelerine fazla ihtiyaç duymazlar, kararlarını kendileri alırlar. Yeni karşılaştığı durumlardan çekinmezler. Ani durumlarda etkili davranış sergilerler. Bu ölçekten aldığı puan fazla olan bireylerin duygusal olarak kararlı olduğu, puanı az olan bireylerin de, genellikle mutsuz, alıngan, sinirli, gergin ve kaygılı yapıda olduklarını anlıyoruz. Karşılaştıkları yeni durumlardan çekinirler ve kavga eğilimleri yüksektir (Özgüven 1992).

Nevrotik Eğilimler: Nevrotik eğilimli bireylerde; sürekli yorgun olma durumu, iştahsızlık, baş ağrısı, halsizlik, uyku düzeni bozukluğu, gibi çeşitli psikolojik kaynaklı olup kendini fiziksel yollardan gösteren rahatsızlıklar vardır. Bu bireylerde ayrıca kendini olduğu şekliyle benimseyememe, mükemmeliyetçi olma, eleştiriye kapalı olma, gibi davranışları da görülür. Bu tür belirtileri az olan bireylerin nevroitik eğilimler puanının yüksektir (Özgüven 1992).

Psikotik Belirtiler: Psikotik belirtileri olan bireyler fazlasıyla duygusal ve alıngan bir yapıya sahiptirler. Kendileriyle alakalı çok fazla düşünceleri vardır. Psikotik Belirtiler ölçeğinden yüksek puan alan bireyler normal bir uyum tarzında olan bireylerken, ölçek puanı düşük olan bireyler; dikkat güçlüğü yaşayan, hayalperest, insanlardan uzaklaşan ve yalnız kalma eğilimi olan bireylerdir(Özgüven 1992).

Sosyal Uyum Alt ölçekleri: Bu ölçeğin dört alt ölçeği vardır. Bunlar:

Aile İlişkileri: Bu ölçeğin puanı bireyin ailesiyle olan ilişkilerinin niteliğini ortaya koyar. Ölçekten alınan puanın yüksek olması aileyle olumlu ve sağlıklı ilişkilerin olduğunu gösterir. Böyle bireyler ailelerine kıymet veren, onlarla vakit geçirmekten hoşlanan, aile bireylerinin isteklerine saygı kişilerdir. Bu ölçekten alınan puanın düşük olması da bireylerin aileleriyle ilişkilerinde tutarsız ve uyumsuz olduğunu gösterir (Özgüven 1992).

Sosyal İlişkiler: Bu ölçeğin puanı insan ilişkilerinin niteliğini ortaya koyar. Bu ölçekten alınan puanın yüksekliği bireylerin sosyal yönden olgunluk, uyumluluk, iletişim becerisinde yükseklik, sosyal becerilerde fazlalık gibi seviyesinin yüksek olduğunu ortaya koyar. Bu bireyler sosyal yönden rahat ve mutlu ve iyimser bireylerdir. Toplum tarafından kabul gören davranışlar sergilerler. Bu ölçekten alınan puanın azlığı da bireyin yetersiz sosyal becerilerinin, yetersiz olgunluğunun ve kısıtlı iletişim becerilerinin olduğunu gösterir (Özgüven 1992).

Sosyal Normlar: Bu ölçek bireylerde, uyulması zorunlu yazılı yasalarla birlikte, yazılı olmayan sosyal kurallara uyma, ortak değerlere saygılı olma, insan haklarına saygılı olma, bunlarla beraber kişisel isteklerle toplumsal değerle arasında denge kurma, gibi davranışları ölçer. Bu ölçekten alınan puanın yüksek olması, bireyin başkalarının haklarına saygılı olduğu, kişisel istekleriyle toplumsal kurallar arasında denge sağladığını gösterir. Bu kişiler toplumda neyin kabul görüp görmediğinin bilen toplumsal gerçeklerin farkında olan bireylerdir (Özgüven 1992).

Antisosyal Eğilimler: Bu ölçek bireylerin antisosyallik eğilimini ölçer. Antisosyallik eğilimi gösteren bireyler; kızgın, başkalarına zarar vermekten hoşlanan, kavgacı, hırçın, sosyal kurallara ve başkalarının haklarına riayet etmeyen saygısız bireylerdir. Bilerek ve isteyerek etraflarına zarar verme eğilimindedirler. Bu ölçekten alınan puanın az çıkması, antisosyal eğilimlere sahip olduğunu, puanın fazla olması da belli ölçütler içinde bu tür eğilimlerin olmadığına işaret eder (Özgüven 1992).

3. BULGULAR

14 – 18 yaş grubu ergenlerin sosyal uyum ve spor ilişkisini okul türü, cinsiyet, kardeş sayısı, sınıf düzeyi, annenin eğitim durumu ve babanın eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi sonucu elde edilen bulgular aşağıda gösterilmiştir.

Çizelge 3.1. Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Okul Türüne Göre Sosyal Uyum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Testi Sonuçları.

	Okul		X	Ss	Skewness	Kurtosis	Sd	p	
	Türü	N							
Aile İlişkileri	Spor L.	160	9,54	2,777	0,389	-0,280	0,409	318	0,683
	ÇPL	160	9,41	2,957					
Sosyal İlişkiler	Spor L.	160	12,81	2,099	0,191	0,481	1,641	318	0,102
	ÇPL	160	12,41	2,324					
Sosyal Normlar	Spor L.	160	12,24	2,034	-0,050	-0,298	2,321	318	0,021*
	ÇPL	160	11,71	2,109					
Anti-Sosyal Eğilimler	Spor L.	160	10,63	3,009	-0,095	-0,327	,682	318	0,496
	ÇPL	160	10,39	3,220					
Genel Geçerlilik	Spor L.	160	5,59	1,407	-0,204	-0,402	2,376	318	0,018*
	ÇPL	160	5,24	1,222					

*p<0,05

Çizelge 3.1.'e bakıldığında Skewness ve Kurtosis değerlerinin, dağılımın normal dağıldığını gösterdiği görülmektedir. Bunun yanında sosyal normlar ve genel geçerlilik alt boyutlarında okul türüne göre anlamlı fark bulunmuştur. Spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal normlar düzeyi, çok programlı lisede öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir. Aynı şekilde spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin genel geçerlilik düzeyi, çok programlı lisede öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Çizelge 3.2. Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşıp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan T Testinin Sonuçları.

	Cinsiyet	N	X	Ss	t	Sd	p
Aile İlişkileri	Kız	160	9,36	2,798	-0,682	318	0,495
	Erkek	160	9,41	2,934			
Sosyal İlişkiler	Kız	160	12,49	2,246	-0,982	318	0,327
	Erkek	160	12,73	2,194			
Sosyal Normlar	Kız	160	11,75	2,113	-1,938	318	0,054
	Erkek	160	12,20	2,040			
Anti Sosyal Eğilimler	Kız	160	10,30	2,935	-1,222	318	0,223
	Erkek	160	10,73	3,277			
Genel Geçerlilik	Kız	160	5,51	1,203	1,265	318	0,207
	Erkek	160	5,33	1,439			

*p<0,05

Çizelge 3.2.'ye bakıldığında kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyumun hiçbir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı (p) görülmektedir.

Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşıp Farklılaşmadığına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin okul türüne bakılmaksızın kardeş sayısına göre sosyal uyum düzeyleri arasındaki fark Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. ANOVA öncesinde varyansların homojenliğini test etmek için Levene Testi yapılmıştır. Levene testi sonuçları sosyal uyumun aile ilişkileri boyutu için [Levene (4, 315) = 0,870; p=0,482], sosyal ilişkiler alt boyutu için [Levene (4, 315) = 0,745; p=0,562], sosyal normlar alt boyutu için [Levene (4, 315) = 0,672; p=0,612], anti sosyal eğilimler alt boyutu için [Levene (4, 315) = 0,765; p=0,549] ve genel geçerlilik alt boyutu için [Levene (4, 315) = 0,142; p=0,967] varyansların homojen olduğunu ortaya koymuştur.

Çizelge 3.3.Öğrencilerin kardeş sayısına göre sosyal uyum düzeyleri tanımlayıcı değerleri.

	Kardeş Sayısı	N	X	Ss
Aile İlişkileri	0	27	10,00	2,909
	1	122	8,93	2,760
	2	115	9,84	2,774
	3	37	10,03	3,321
	4 ve üstü	19	8,84	2,630
Sosyal İlişkiler	0	27	13,00	2,587
	1	122	12,58	1,915
	2	115	12,67	2,401
	3	37	12,41	2,166
	4 ve üstü	19	12,26	2,579
Sosyal Normlar	0	27	12,52	1,762
	1	122	11,93	2,135
	2	115	11,97	2,150
	3	37	11,81	1,883
	4 ve üstü	19	11,79	2,250
Anti Sosyal Eğilimler	0	27	10,59	2,591
	1	122	10,60	3,177
	2	115	10,43	3,231
	3	37	10,62	3,243
	4 ve üstü	19	10,11	2,601
Genel Geçerlilik	0	27	5,70	1,463
	1	122	5,32	1,338
	2	115	5,45	1,306
	3	37	5,49	1,325
	4 ve üstü	19	5,32	1,250

Çizelge 3.4. Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan AVOVA Testinin Sonuçları.

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Aile İlişkileri	Gruplar arası	77,590	4	19,397	2,405	0,05
	Grup içi	2540,157	315	8,064		
	Toplam	2617,747	319			
Sosyal İlişkiler	Gruplar arası	8,445	4	2,111	0,425	0,79
	Grup içi	1563,727	315	4,964		
	Toplam	1572,172	319			
Sosyal Normlar	Gruplar arası	9,829	4	2,457	0,562	0,69
	Grup içi	1377,971	315	4,375		
	Toplam	1387,800	319			
Anti Sosyal Eğilimler	Gruplar arası	5,359	4	1,340	0,137	0,96
	Grup içi	3086,591	315	9,799		
	Toplam	3091,950	319			
Genel Geçerlilik	Gruplar arası	3,890	4	0,972	0,549	0,70
	Grup içi	557,998	315	1,771		
	Toplam	561,888	319			

*p<0,05

Çizelge 3.4.' e bakıldığında öğrencilerin sosyal uyumunun hiçbir alt boyutunda kardeş sayılarına göre anlamlı fark olmadığı (p) görülmektedir.

Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin okul türüne bakılmaksızın sınıf düzeyine sosyal uyum düzeyleri arasındaki fark Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. ANOVA öncesinde varyansların homojenliğini test etmek için Levene Testi yapılmıştır. Levene testi sonuçları sosyal uyumun aile ilişkileri boyutu için [Levene (3, 316) = 0,122; p=0,947], sosyal ilişkiler alt boyutu için [Levene (3, 316) = 0,723; p=0,539], sosyal normlar alt boyutu için [Levene (3, 316) = 1,379; p=0,249], anti sosyal eğilimler alt boyutu için [Levene (3, 316) = 1,291; p=0,277] ve genel geçerlilik alt boyutu için [Levene (3, 316) = 1,396; p=0,244] varyansların homojen olduğunu ortaya koymuştur.

Çizelge 3.5. Öğrencilerin sınıf düzeyine göre sosyal uyum düzeyleri tanımlayıcı değerleri

	Sınıf Düzeyi	N	X	Ss
Aile İlişkileri	9	117	9,85	2,916
	10	59	9,27	2,821
	11	89	9,53	2,817
	12	55	8,78	2,807
Sosyal İlişkiler	9	117	12,36	2,074
	10	59	12,80	2,172
	11	89	12,83	2,375
	12	55	12,58	2,315
Sosyal Normlar	9	117	12,19	2,141
	10	59	11,86	2,247
	11	89	11,85	2,042
	12	55	11,84	1,864
Anti Sosyal Eğilimler	9	117	10,68	3,388
	10	59	10,54	3,013
	11	89	10,76	3,041
	12	55	9,73	2,642
Genel Geçerlilik	9	117	5,56	1,367
	10	59	5,76	1,135
	11	89	5,22	1,204
	12	55	5,07	1,514

Çizelge 3.6. Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Testinin Sonuçları.

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Aile İlişkileri	Gruplar arası	45,994	3	15,331	1,884	0,132
	Grup içi	2571,753	316	8,138		
	Toplam	2617,747	319			
Sosyal İlişkiler	Gruplar arası	13,836	3	4,612	0,935	0,424
	Grup içi	1558,336	316	4,931		
	Toplam	1572,172	319			
Sosyal Normlar	Gruplar arası	8,393	3	2,798	0,641	0,589
	Grup içi	1379,407	316	4,365		
	Toplam	1387,800	319			
Anti Sosyal Eğilimler	Gruplar arası	42,694	3	14,231	1,475	0,221
	Grup içi	3049,256	316	9,650		
	Toplam	3091,950	319			
Genel Geçerlilik	Gruplar arası	19,106	3	6,369	3,708	0,012*
	Grup içi	542,782	316	1,718		
	Toplam	561,887	319			

*p<0,05

Çizelge 3.6.'ya göre öğrencilerin sosyal uyum alt boyutunda farklılığa rastlanmazken (p) genel geçerlilikte sınıf seviyesine göre anlamlı fark bulunmaktadır. Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan LSD Testi sonuçlarına göre 10. sınıfların genel geçerlilik ortalaması 11. ve 12. sınıfların ortalamasından anlamlı düzeyde yüksektir; 9. sınıfların genel geçerlilik ortalaması 12. sınıfların ortalamasından anlamlı düzeyde yüksektir.

Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin okul türüne bakılmaksızın baba eğitim düzeyine sosyal uyum düzeyleri arasındaki fark Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. ANOVA öncesinde varyansların homojenliğini test etmek için Levene Testi yapılmıştır. Levene testi sonuçları sosyal uyumun aile ilişkileri boyutu için [Levene (3, 316) = 1,256; p=0,290], sosyal ilişkiler alt boyutu için [Levene (3, 316) = 2,022; p=0,111], sosyal normlar alt boyutu için [Levene (3, 316) = 0,572; p=0,634], anti

sosyal eğilimler alt boyutu için [Levene (3, 316) = 1,355; p=0,257] ve genel geçerlilik alt boyutu için [Levene (3, 316) = 0,838; p=0,474] varyansların homojen olduğunu ortaya koymuştur.

Çizelge 3.7. Öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre sosyal uyum düzeyleri tanımlayıcı değerleri

	Baba Eğitim Düzeyi	N	X	Ss
Aile İlişkileri	İlkokul	151	9,66	2,971
	Ortaokul	98	9,28	2,635
	Lise	55	9,38	3,100
	Üniversite	16	9,19	2,455
Sosyal İlişkileri	İlkokul	151	12,53	2,377
	Ortaokul	98	12,49	1,996
	Lise	55	13,02	2,173
	Üniversite	16	12,69	2,182
Sosyal Normlar	İlkokul	151	11,71	2,093
	Ortaokul	98	12,11	2,139
	Lise	55	12,40	1,911
	Üniversite	16	12,19	2,105
Anti-Sosyal Eğilimler	İlkokul	151	10,52	3,229
	Ortaokul	98	10,14	2,736
	Lise	55	10,89	3,320
	Üniversite	16	11,38	3,403
Genel Geçerlilik	İlkokul	151	5,42	1,272
	Ortaokul	98	5,51	1,394
	Lise	55	5,27	1,283
	Üniversite	16	5,31	1,621

Çizelge 3.8. Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Testinin Sonuçları.

		Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Aile İlişkileri	Gruplar arası	10,991	3	3,664	0,444	0,722
	Grup içi	2606,755	316	8,249		
	Toplam	2617,747	319			
Sosyal İlişkiler	Gruplar arası	11,647	3	3,882	0,786	0,502
	Grup içi	1560,525	316	4,938		
	Toplam	1572,172	319			
Sosyal Normlar	Gruplar arası	23,218	3	7,739	1,792	0,149
	Grup içi	1364,582	316	4,318		
	Toplam	1387,800	319			
Anti Sosyal Eğilimler	Gruplar arası	33,186	3	11,062	1,143	0,332
	Grup içi	3058,764	316	9,680		
	Toplam	3091,950	319			
Genel Geçerlilik	Gruplar arası	2,177	3	,726	0,410	0,746
	Grup içi	559,711	316	1,771		
	Toplam	561,888	319			

*p<0,05

Çizelge 3.8.'e göre öğrencilerin sosyal uyumunun hiçbir alt boyutunda baba eğitim durumuna göre anlamlı fark (p) bulunmamaktadır.

Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin okul türüne bakılmaksızın baba eğitim düzeyine sosyal uyum düzeyleri arasındaki fark Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. ANOVA öncesinde varyansların homojenliğini test etmek için Levene Testi yapılmıştır. Levene testi sonuçları sosyal uyumun aile ilişkileri boyutu için [Levene (3, 316) = 1,042; p=0,374], sosyal ilişkiler alt boyutu için [Levene (3, 316) = 1,072; p=0,361], sosyal normlar alt boyutu için [Levene (3, 316) = 0,231; p=0,875] ve anti sosyal eğilimler alt boyutu için [Levene (3, 316) = 0,272; p=0,846] varyansların homojen olduğunu ancak genel geçerlilik alt boyutu için [Levene (3, 316) = 3,680; p=0,012] varyansların homojen olmadığını ortaya koymuştur. Bu alt boyut için

ANOVA’da varyansların homojen olmadığı varsayımının bulunduğu satır değerlendirmeye alınmıştır.

Çizelge 3.9. Öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre sosyal uyum düzeyleri tanımlayıcı değerleri

	Anne Eğitim Düzeyi	N	X	Ss
Aile İlişkileri	İlkokul	195	9,44	2,870
	Ortaokul	78	9,78	3,048
	Lise	44	9,11	2,563
	Üniversite	3	9,00	2,000
Sosyal İlişkileri	İlkokul	195	12,47	2,133
	Ortaokul	78	12,60	2,229
	Lise	44	13,07	2,347
	Üniversite	3	15,33	4,163
Sosyal Normlar	İlkokul	195	11,72	2,038
	Ortaokul	78	12,32	2,171
	Lise	44	12,36	1,954
	Üniversite	3	14,00	2,646
Anti-Sosyal Eğilimler	İlkokul	195	10,14	3,113
	Ortaokul	78	11,04	3,017
	Lise	44	11,09	3,064
	Üniversite	3	12,33	4,163
Genel Geçerlilik	İlkokul	195	5,31	1,201
	Ortaokul	78	5,45	1,568
	Lise	44	5,86	1,322
	Üniversite	3	5,00	1,732

Çizelge 3.10. Katılımcıların Sosyal Uyum Alt Ölçeğinden Elde Ettiği Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Sosyal Uyum Düzeylerinde Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Testinin Sonuçları.

		Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Aile İlişkileri	Gruplar arası	14,071	3	4,690	0,569	0,636
	Grup içi	2603,675	316	8,239		
	Toplam	2617,747	319			
Sosyal İlişkileri	Gruplar arası	35,497	3	11,832	2,433	0,065
	Grup içi	1536,675	316	4,863		
	Toplam	1572,172	319			
Sosyal Normlar	Gruplar arası	41,144	3	13,715	3,218	0,023*
	Grup içi	1346,656	316	4,262		
	Toplam	1387,800	319			
Anti-Sosyal Eğilimler	Gruplar arası	72,783	3	24,261	2,539	0,057
	Grup içi	3019,167	316	9,554		
	Toplam	3091,950	319			
Genel Geçerlilik	Gruplar arası	11,493	3	3,831	2,199	0,088
	Grup içi	550,395	316	1,742		
	Toplam	561,887	319			

*p<0,05

Çizelge 3.10.'a göre öğrencilerin sosyal uyumunun sosyal normlar alt boyutunda anne eğitim durumuna göre anlamlı fark bulunmaktadır. Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için LSD Testi yapılmıştır. Bu testin sonuçlarına göre annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin sosyal normlar ortalaması, annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerin ortalamasından anlamlı düzeyde düşük olarak bulunmuştur.

4. TARTIŞMA

Bu araştırmada 14 – 18 yaş grubu ergenlerin sosyal uyum ve spor ilişkisi okul türü, cinsiyet, kardeş sayısı, sınıf düzeyi, anne babanın eğitim durumu değişkenleri açısından incelenmiş ve araştırma nihayetinde aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun türüne göre sosyal uyum düzeylerinin karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan bulgulara (izelge 3.1.) göre Skewness ve Kurtosis değerlerinin dağılımın, normal olduğu görölmektedir. Bunun yanında sosyal normlar ve genel geçerlilik alt boyutlarında okul türüne göre (izelge 3.1.) anlamlı fark ($p<0,05$) bulunmuştur. Spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal normlar düzeylerinin, çok programlı lisede öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin genel geçerlilik düzeyleri, çok programlı lisede öğrenim gören öğrencilerin genel geçerlilik düzeylerinden (izelge 3.1.) anlamlı düzeyde yüksektir ($p<0,05$). Yapılan bu çalışmada okul türünün sosyal uyumda etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Literatürde bu konu hakkında farklı sonuçları olan çalışmalar mevcuttur. Aşağıda bu konuyla ilgili araştırma bulguları verilmiştir.

Kızmaz (2004), araştırmasın da bu çalışmayla aynı doğrultuda bir sonuç bulmuştur. Spor yapan bireylerin, toplum değerlerine saygılı, başkalarının haklarını tanıyan, başkalarına zarar vermekten kaçınma, aile ve arkadaşlarıyla dostça yaşama gibi özelliklerin geliştiğini savunmuştur. Uslu ve Hasırcı (1999) Bursa'da orta öğretim kurumlarında öğrenimine devam eden öğrencilerle ilgili yaptıkları çalışmada spor yapıp yapmama durumlarına göre öğrencilerin uyum düzeylerini karşılaştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda spor yapan öğrencilerin daha uyumlu oldukları sonucuna ulaşmıştır. şenduran (2006) Sporcu olan ve sporcü olmayan öğrencilerin genel uyum (GU) durumları değerlendirildiğinde sporcü öğrencilerin sporcü olmayanlara göre genel anlamda da kendisiyle ve çevresiyle daha uyumlu kişilik özelliklerine sahip oldukları ifade edilebilir. Bayraktar (1999), yaptığı araştırmada spor yapan öğrencilerin genel uyum düzeylerinin spor yapmayan öğrencilerin genel uyum düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalarda okul türünün ve spor yapma durumunun sosyal uyum üzerinde etkili olduğu yargısına ulaşılmıştır. Sonuç itibariyle bu çalışma çalışmamızı destekler

niteliktedir. Bu sonuçlar; spor lisesinde okuyan ve spor ağırlıklı eğitim alan öğrencilerin, sporun verdiği disiplin ve sporun doğasında olan kurallara uyma davranışının benimsenerek sosyal hayatlarına da transfer edildiği ve böylelikle daha çok kurallara dikkat eden bireyler oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmamızda, öğrencilerin cinsiyetine göre sosyal uyum düzeylerinin karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan bulguların T Testi ile karşılaştırılmasına bakıldığında (Çizelge 3.2.) kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyumun hiçbir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı ($p < 0,05$) görülmüştür. Bu çalışmaya göre cinsiyetin sosyal uyumda etkisi olmadığını söyleyebiliriz. Literatürde bu konu hakkında farklı sonuçları olan çalışmalar mevcuttur. Bu konuyla alakalı çalışmalara ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Osmanlı (2018), uluslararası öğrencilerin sosyal adaptasyonuna yönelik araştırmasında cinsiyet faktörüne göre öğrencilerin sosyal uyumlarında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Orçan ve Deniz (2004) anaokuluna giden çocuklarla yaptığı çalışmada cinsiyet faktörüyle sosyal uyum puan ortalamaları arasında, farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmalar cinsiyet kavramının sosyal uyum üzerinde etkili olmadığı yargısına ulaşmıştır. Sonuç itibariyle bu çalışmalar yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

İlgili literatür taramasında cinsiyet farklılığının sosyal uyum üzerinde etkili olduğuna öne süren araştırmalara da rastlamak mümkündür. Avcı (2003), lise öğrencilerinin toplumsal uyum düzeylerine etki eden nedenleri incelediği çalışmada, Hacettepe Kişilik Envanterinin sosyal uyum alt ölçeklerinden almış oldukları puanlara ilişkin ortalamalarında kızların bütün alt ölçeklerden aldıkları puanlarının erkeklerden anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Güçlü ve Yentür (2008) tarafından milli takım düzeyindeki 159 elit bayan sporcunun uyum düzeylerini ölçmek için HKE kullanarak yaptıkları çalışmada bayan sporcuların sosyal uyum düzeyleri yüksek bulmuşlardır. Kandır ve Orhan (2011) çalışmasında erkek çocuklarının sosyal uyum puanlarının, kız çocuklarının sosyal uyum puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Bahsi geçen çalışmalar yapılan çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Araştırmamızda, öğrencilerin kardeş sayısına göre sosyal uyum düzeylerinde değişiklik olup olmadığı ANOVA testi ile (Çizelge 3.4.) karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin sosyal uyumunun hiçbir alt boyutunda kardeş sayılarına göre anlamlı fark olmadığı ($p < 0,05$) görülmüştür. Bu çalışmaya göre kardeş sayısının sosyal uyuma etkisi olmadığını söyleyebiliriz. Literatürde bu konu hakkında farklı sonuçları olan çalışmalar mevcuttur. Aşağıda bu konuyla ilgili araştırma bulguları verilmiştir.

Sarı (2007) çalışmasında çocukların kardeş sayılarına göre sosyal uyum ölçeğinden aldıkları puanların anlamlı derecede fark yaratmadığını belirlemiştir. Bu çalışmada kardeş sayısının sosyal uyum üzerinde etkili olmadığı yargısına ulaşılmıştır. Sonuç itibarıyla bu çalışma yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

İlgili literatür taramasında kardeş sayısının sosyal uyum üzerinde etkili olduğuna öne süren araştırmalara da rastlamak mümkündür. Uzuner ve Gürsoy'un (2010) Ankara il merkezinde bulunan üniversite anaokulları (100) ile özel (100) anaokullarına giden toplam 200 altı yaşında çocuk üzerinde yaptığı çalışmada, çocukların sosyal uyum ve beceri düzeyleri incelenmiştir. Araştırmaya dahil edilen çocukların kardeş sayılarının sosyal uyum puanlarında bir farklılığa neden olduğu ortaya konmuştur. Avcı (2003) yaptığı çalışmada çocukların kardeş sayısına göre aile ilişkileri, sosyal ilişkiler ve antisosyal eğilimler alt ölçeklerinden almış oldukları puan ortalamaları arasında anlamlı derecede fark olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bahsi geçen çalışmalar yapılan çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Araştırmamızda, öğrencilerin sınıf seviyelerine göre sosyal uyum düzeylerinde değişiklik olup olmadığı ANOVA testi ile karşılaştırılmıştır. Bunun sonucunda sınıf seviyesine göre sosyal uyum alt boyutunda (Çizelge 3.6.) farklılığa rastlanmazken genel geçerlilik alt boyutunda anlamlı fark ($p < 0,05$) bulunmuştur. Literatürde sosyal uyumun sınıf seviyesi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığının bulunmasına yönelik çalışmalar vardır. Ulaşılan çalışmaların bazılarında sosyal uyumun sınıf seviyesine göre farklılaştığını, bazılarında da farklılaşmadığı görülmektedir. Aşağıda bu konuyla ilgili araştırma bulguları verilmiştir.

Öztemel (2010) G.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Teknik Eğitim Fakültesine devam eden 60 kız, 210 erkek öğrencinin uyum düzeylerini incelediği çalışmada; öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal uyum bakımından anlamlı bir fark bulamamıştır. Dündar (2009), çalışmada sınıf seviyesinin sosyal uyum üzerinde etkili olmadığı yargısına ulaşılmıştır. Sonuç itibariyle bu çalışma yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

İlgili literatür taramasında kardeş sayısının sosyal uyum üzerinde etkili olduğuna öne süren araştırmalara da rastlamak mümkündür. Osmanlı (2018) uluslararası öğrencilerin sosyal adaptasyonuna yönelik araştırmasında öğrencilerin sınıf seviyelerinin artmasına paralel olarak uyum seviyelerinin de yükseldiği sonucuna varmıştır. Aktaş'ın (1997) üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesine yönelik yaptığı çalışmada, sınıf seviyesi yüksek olan öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin daha alt sınıflarda olduklarına göre anlamlı derecede fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bahsi geçen çalışmalar yapılan çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Araştırmamızda, öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre sosyal uyum düzeylerinde değişiklik olup olmadığı ANOVA testi ile karşılaştırılmıştır. Bunun sonucuna göre öğrencilerin sosyal uyumunun hiçbir alt boyutunda (Çizelge 3.8.) baba eğitim durumuna göre anlamlı fark ($p < 0,05$) bulunmamaktadır. Literatürde sosyal uyumun baba öğrenim seviyesine göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların bazılarında sosyal uyumun babanın eğitim durumuna göre farklılaştığı, bazılarında ise bir farklılaşmadığı görülmektedir. Konuyla ilgili araştırma verileri aşağıda verilmiştir.

Bayrak (2012) babanın eğitim seviyesinin çocukların sosyal uyumlarını etkilemediği sonucunu bulmuştur. Toy (2006)'da çalışmada baba öğreniminin sosyal uyumunda anlamlı bir farklılık yaratmadığı tespit etmiştir. Bu çalışmalarda baba eğitim düzeyinin sosyal uyum üzerinde etkili olmadığı yargısına ulaşılmıştır. Sonuç itibariyle bu çalışma yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

İlgili literatür taramasında babanın eğitim durumunun sosyal uyumda etkili olduğuna öne süren araştırmalara da rastlamak mümkündür. Koç (2000) babanın

eğitim düzeyinin öğrencilerin sosyal uyum seviyesinde etkili olduğunu tespit etmiştir. Bahsi geçen çalışma yapılan çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Literatür çalışmalarına bakıldığında değişik neticelerin bir arada bulunduğu grlmştir. Yapılan alışmad elde edilen verilere göre babanın eğitim durumunun sosyal uyumda farklılaşmaya yol amadığı grlmştir.

Araştırmamızda, ğrencilerin anne eğitim düzeyine göre sosyal uyum düzeylerinde değişiklik olup olmadığı ANOVA testi ile karşılaştırılmıştır. Sonuca göre sosyal uyumunun sosyal normlar (izelge 3.10.) alt boyutunda anne eğitim durumuna göre anlamlı fark ($p < 0,05$) bulunmuştur. Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan LSD Testi yapılmıştır. Buna göre annesi ilkokul bitiren öğrencilerin sosyal normlar puanı, annesi ortaokulu bitiren öğrencilerin ortalamasından anlamlı düzeyde düşük olarak bulunmuştur. Literatürde sosyal uyumun anne öğrenim düzeyi faktörüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik çalışmalar vardır. Bu çalışmaların bazılarında, sosyal uyumun annenin eğitim durumuna göre farklılaştığı, bazılarında ise bir farklılaşmadığı görülmektedir. Konuyla ilgili araştırma verileri aşağıda verilmiştir.

Sarı (2007) annelerin eğitim seviyesi fazlaştığıka çocukların sosyal uyumları fazlaştığı, bu seviye azaldığında ise sınırlı düzeyde sosyal uyumun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Mangır (1993)'da araştırmasında annelerinin eğitim seviyesinin yükselmesine bağlı olarak çocukların sosyal uyum puanı ortalamalarının da yükseldiği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalarda anne eğitim düzeyinin sosyal uyum üzerinde etkili olduğu yargısına ulaşılmıştır. Sonuç itibariyle bu çalışma yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

İlgili literatür taramasında annenin eğitim durumunun sosyal uyum üzerinde etkili olduğuna ne süren araştırmalara da rastlamak mümkündür. Bayrak (2012) alışmasında, annenin eğitim düzeyinin öğrencilerin sosyal uyumlarına etkisini olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bahsi geçen çalışma yapılan çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Yapılan araştırma sonucunda elde ettiğimiz verilere göre öğrencilerin anne eğitim düzeylerinin sosyal uyum alt leğinin sosyal norm alt ölçeğinde annesi

ilkokul mezunu olan öğrencilerde anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur. Bunun sonucunda annenin eğitim düzeyi arttıkça çocuğuyla daha fazla ilgilendiği, sosyal kuralların çocuğa daha iyi benimsetildiği sonucunu çıkarabiliriz.

5.SONUÇ ve ÖNERİLER

Toplumların dengeli bir şekilde varlığını devam ettirebilmesi o toplumu oluşturan bireylerin kendileriyle ve toplumla olan sağlıklı uyumlarına bağlıdır. Modern çağda spor faaliyetleri toplumsal uyumun tesis edilmesinde önemli unsurlarından gösterilmektedir. Hatta bu konuyla alakalı ülkemizde Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen çok sayıda “Spor yoluyla sosyal uyum” projeleri vardır.

Günümüzdeki her alanda hızlı değişmeye paralel olarak, hayat koşullarında da değişimler yaşanmakta ve bu hızlı değişimlere de bireylerin çok çabuk ayak uydurması gerekmektedir. Özellikle insanın çocukluk döneminden yetişkinliğe geçtiği ergenlik döneminde bu değişimler etkisini daha fazla göstermektedir. Ergenlik döneminde meydana gelen değişimlerden kaynaklı sorunlar bu dönemi daha zorlu bir hale getirmektedir. Bu dönemde oluşan zorlukların giderilebilmesi için insan yeterli donanımına sahiptir. Spor da bu zorlukların aşılmasında en yararlı aktörlerden birisidir. Okul türüne göre spor ağırlıklı eğitim alan öğrencilerin sosyal uyum ölçeklerinden sosyal normlar puanında ve genel geçerlilik puanında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sporda başarıya ulaşmak, gündelik hayatımızda pek dikkat etmediğimiz kurallara uymak ile mümkündür. Spor belirli kurallar çerçevesinde yapılır buna paralel olarak spor ağırlıklı eğitim alan öğrencilerin toplumsal kurallara uyma becerilerinin fazla olduğu belirlenmiştir. Sınıf seviyesinde genel geçerlilik puanlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Diğer demografik değişkenliklerde farklılıklara rastlanmamıştır.

Sonuç olarak 14 – 18 yaş grubu ergenlerde sosyal uyum ve spor ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada: Spor lisesinde okuyan ve spor ağırlıklı eğitim alan öğrencilerin sosyal kurallara uyan, başkalarının haklarına saygılı olan, kişisel isteklerini grubun gereksinmelerine göre erteleyebilen kişiler oldukları sonucu elde edilmiştir.

Çalışmamızın sonucunda ortaya çıkan bazı önerileri aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

- Spor özellikle öğrencilerde sosyal kaynaşma ve dayanışmanın sağlanması açısından çok önemlidir. Bu nedenle, eğitim sisteminde spora daha fazla yer verilmeli sporun daha geniş gruplara yayılması için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Öğrencilerin daha fazla spor faaliyetlerine katılması sağlanarak farklı kültürlerle kaynaşmaları sağlanmalıdır. Böylelikle birbiriyle çatışmayan daha uyumlu bir toplum oluşmasına katkı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin bir spor branşına yönlendirilmeli ve azami ölçüde o branşın çalışmalarına katılmaları sağlanmalıdır.
- Aile ve okul işbirliği içerisinde gerek okul içinde gerekse okul dışında ergenlerin zihinsel gelişiminin olduğu kadar, bedensel, sosyo/kültürel gelişimlerine katkı sağlanmalıdır.
- Ergenlik çağındaki öğrencilerin içinde buldukları çağın psikolojik yapısı hakkında okul rehberlik servisleri tarafından aileyi bilinçlendirme ve gençle iletişim kurma seminerleri daha fazla olmalıdır.
- Ergenlik çağındaki gençlerin bu çağı daha kolay atlatabilmeleri için sosyal, kültürel ve sporsal faaliyetlere seyirci veya müsabık olarak katılması sağlanmalıdır.
- Uyum problemi olan öğrenciler belirlenerek, bu sorunların aşılması ve bireyin içinde bulunduğu sosyal yapıya entegre olması için öğretmen, okul rehberlik hizmetleri ve aile birlikte çalışmalıdır.
- Sosyo-ekonomik yönden zayıf, imkânları kısıtlı dezavantajlı öğrenciler için okul ve çevre imkânlar etkili biçimde kullanılmalıdır.

6. KAYNAKLAR

- Aksoy R, Bakış M, Ünveren M, 2017. Spor Sosyolojisi, 12.Sınıf Ders Kitabı, Devlet Kitapları 1. Baskı, s.25-28-60.
- Aktaş Y, 1997. Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi, Uzunlamasına Bir Çalışma, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Vol.13, s.107-110.
- Al-Sharideh, K. And Goe,W.R, Ethnic Communities Within The University: An Examination Of Factors Influencing The Personal Adjustment Of International Students, Research İn Higher Education, 1998;39(6), 699-725.
- Aracı H, 2004. Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Arı R, Çağdaş A, Seçer Ş, 2002. Çocuk ve Ergende Sosyal ve Ahlak Gelişimi, Nobel Yayınları, Ankara, s. 45, 46.
- Arman A, Bereket A, Ateş E. 2011. Kim Korkar Ergenlikten, İstanbul, Doğan Egmont Yayıncılık, s.78.
- Arslantürk Z, Amman T, 2000. Sosyoloji, İstanbul, Kaknüs Yayınları, s.171–172.
- Avcı M, 2003. Lise Öğrencilerinin Toplumsal Uyum Düzeylerine Etki Eden Toplumsal Nedenler, (Erzurum İli Merkez Örneği), Erzurum, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Ayaydın A, 2011. Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Öğretmenlerin Görüşleri, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 8 Sayı: 16, s.435-453.
- Dever A, 2010. Spor Sosyolojisi, Tarihsel ve Güncel Boyutlarıyla Spor ve Toplum, Başlık Yayın Grubu, İstanbul, s.152-153.
- Bayrak A. Ö, 2012. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, s.85.
- Bayraktar C, 2003. Sosyal Yapı Özelliklerinin Spora Etkisi, Bursa, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. C. XVII. S. I. s.19-36.
- Binbaşoğlu C, 1995. Eğitim Psikolojisi, Yargıcı Matbaası, İstanbul, s. 170.
- Büyüköztürk Ş, Çakmak EK, Akgün OE, Karadeniz Ş, Demirel F, 2009. Ankara, Bilimsel Araştırma Yöntemleri (Cilt 23).
- Chin M, Edginton C. R, Mok M. M. C, Tang M, 2008. "Obesity Prevention, Physical Activity, Diet And Physical Education İn Schools-Current Research, Challenges And Best Practice İn The Asia-Pacific Context" 12th World Sport For All Congress, Sport For All-For Life, Genting Highlands Resort, Malaysia,
- Cüceloğlu D, 2010. İnsan ve Davranışı, Remzi Yayınevi, İstanbul.
- David L. Watson and Roland G. Tarp, 1993. Self-directed Behavior. Self Modification for Personal Adjustment, Brooks/Cole, Pacific Grove, s. 1-76.
- Diñç B, 2010. Ergenlik Döneminde Beden İmgesinin Gelişimi Üzerine Aile, Akran ve Televizyonun Etkilerinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan O, 2005. Spor Psikolojisi, Adana, Nobel Kitapevi, s.1-41.
- Dönmezler İ, 1997. Eğitim Psikolojisi, İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi, s. 131-136.
- Dündar S, 2009. Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 24 (2), s.139-150.

- Erkal ME, Güven Ö, Ayan D, 1998. Sosyolojik Açıdan Spor, 3. Baskı, İstanbul, Der Yayınları, s. 181.
- Geçtan E, 2015. Psikodinamik psikiyatri ve normaldışı davranışlar, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Güçlü M, Yentürk J, 2008. Milli Takım Düzeyindeki Elit Bayan Sporcuların Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeyleri ile Bedenlerini Algılama Düzeylerinin Karşılaştırılması, Sporometre, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, VI (4), s. 183-192.
- Gül G, 2003. Öğrencinin Benlik Kavramının Gelişiminde Öğretmenin Rolü, Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 77, 8-11.
- Güven G, 2006. Kütahya'da Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Oyun Ve Spor Programlarının İncelenip Değerlendirilmesi. Dumlupınar Üniversitesi.
- Hardin, M. C, Greer, J, 2007. The Influence Of Gender-Role Socialization, Media Use And Sports Participation On Perceptions Of Gender-Appropriate Sports, Journal Of Spor Behavior, Vol. 32.
- Hartmann H, 2016. Ben Psikolojisi ve Uyum Sorunu, Çev. Banu Büyükkal, Metis Yayınları, İstanbul, s. 40.
- Hartup W, 200. The Company They Keep Friendships and Their Developmental Significance. Childhood Social Development, Massachusetts ve Oxford. Blackwell Publishers,
- Hergüner G, 2001. Farklı Liselerdeki Sporcu Öğrencilerin Problem Ve Beklentilerinin Belirlenmesi Ankara İl Örneği, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, s.92.
- İlhan E, Gencer E, Ulucan H, 2011. Okul sporlarına katılan ve katılmayan ilköğretim öğrencilerinin ruhsal uyum düzeylerinin incelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 12(4): 265-276.
- Karabekiroğlu K, 2009. Anne Babalar İçin Ergen Ruh Sağlığı Rehberi, İstanbul, Say Yayınları, s. 23.
- Karasar N, 2014. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel.
- Kılıçgil E, 1998. Sosyal Çevre ve Spor İlişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama), Bağırhan Yayinevi, Ankara, s. 9-44.
- Kızmaz M, 2004. Bireysel ve Takım Sporunu Yapan Sporcuların Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Kirazlıoğlu Z, 1992. Ders Dışı Sportif Etkinliklerde Okul - Kulüp ve Yerel Yönetimlerin İşlevlerine Genel Bir Bakış, Ankara, Amatör Spor Dergisi Yayın Organı, Sayı: 48, s.26-29.
- Koç A, 2000. Ergenlerin Sosyal Uyumunu Etkileyen Bazı Değişkenlerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kulaksızoğlu A, 2005. Ergenlik Psikolojisi, İstanbul, Remzi Kitap Evi, s.17-83-123-145.
- Kulaksızoğlu A, 2014. Ergenlikte Sosyalleşme ve Ahlak Gelişimi. Ergenlik Psikolojisi. 16. Baskı, İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Kuru E, 2003. Farklı Statüdeki Beden Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 23, Sayı 1, s. 175.
- Kuşçu H, 2007. İlköğretim Türkçe Altın Sözlük, İstanbul, Altın Kitaplar.
- Magnane G, 2006. 'One certainly expected a great deal more from the savages: the anthropology days in St. Louis, 1904, and thereafter' International Journal of the History of Sport, Vol.23 7:2, 297 – 306.
- Mallı Y, A, 2018. Ortaöğretim Kurumlarında Okul Spor Yarışmalarına Katılan ve Katılmayan Öğrencilerin Öznel İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı, s.21.
- Mangır M, Aktaş Y, 1993. Baba Yoksunluğu Olan Gençlerin Uyum Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. Ankara. A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: s.80.
- Martin S. B, Richardson P. A, Weiller K. H, And Jackson A. W, 2004. Role Models, Perceived Sport Encouragement And Sport Expectancies Of United States Adolescent Athletes And Their Parents, Woman In Sport And Physical Activity Journal Vol 13 (1).18-27.

- Matsumoto D, 2009. The Cambridge Dictionary of Psychology, UK, Cambridge University Press.
- Melik A, 2006. Spor Nedir, Spor Bilimi Nedir?, T.C. Başbakanlık Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü, Konya Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü Yayını.
- Metzler, M. W, 2005. Instructional Models For Physical Education, Second Edition. United States Of America: Holcomb Hathaway.
- Orçan M, Deniz E,2006. Anaokuluna Devam Eden 6 Yaş Çocuklarının Sosyal Uyumlarının İncelenmesi, 1.Uluslararası Okulöncesi Eğitim Kongresi, Ya-Pa, Cilt: 2.
- Osmanlı Ü, 2018. Uluslararası öğrencilerin Sosyal Adaptasyonuna Yönelik Bir Araştırma: Laü Örneği, Laü Sosyal Bilimler Dergisi (IX-I).
- Öz İ, 2017. Çocuklukta Uyum ve Davranış Bozuklukları, Martı Yayıncılık, İstanbul, s. 15-18.
- Özçetin S, 2013. Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, s.27.
- Özgülven İ. E, 1992. Hacettepe Kişilik Envanteri, Ankara, Psikolojik Danışma Rehberlik Ve Eğitim Merkezi, s.17-20.
- Özkurt Y, 2018. Ortaokul Öğrencilerinin Aile İçi İletişimlerinin ve Sosyal Uyum Durumlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, s. 33.
- Öztemel K, 2010. G.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Teknik Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi, Ankara, Makale, Politeknik Dergisi, Cilt:13 Sayı: 4 s. 319-325.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2014. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: Uyumsuz Çocuklar, Ankara, s. 3.
- Taşmektepligil Y, Yılmaz Ç, İmamoğlu O, Kılıçgil E, 2006. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, s.4.
- Terekli M. S, Katırcı H, Heper E, Erkan M, 1999. “Bayan Sporcuların Gelişmesinde Sosyo-Kültürel Etkilerin Önemi”, Antalya, 11. Balkan Spor Hekimliği Kongresi, 7. Türk Spor Hekimliği Kongresi, s.43.
- Toy B, 2006. Sanat Eğitimi Alan Ve Almayan 15-17 Yaş Grubundaki Ergenlerin Sosyal Uyumlarının Ve Benlik Tasarım Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, s. 21-30.
- Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988, Türk Tarih Kurumu Basım Evi, Ankara.
- Türkel Ç, 2010. İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi İle Sosyal Uyum Ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, s. 42-43.
- Parks Janet B, Zanger Beverly R.K, Quantermen J, 1998. Contemporary Sport Management, Human Kinetics, Champaign, II, s.38-47.
- Parman T, 2003. Ergenlik Ya Da Merhaba Hüzün, İstanbul, 2. Baskı, Baklam Yayıncılık,
- Phalet K, Hagendoorn L,1996. Personal Adjustment To Acculturative Transitions: The Turkish Experience, International Journal Of Psychology, vol s. 131-144.
- Sakallı N, 2016. Sosyal Etkiler: Kim Kimi Nasıl Etkiler?: İmge Kitabevi Yayınları, 5. Baskı, Ankara, s. 28.
- Sarı E, 2007. Anasınıfına Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların, Annelerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının, Çocuğun Sosyal Uyum ve Becerisine Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Sarı B A, İşeri E, Yalçın, Ö, Aslan A A, Şener Ş, 2012. Çocuk Davranış Listesi Kısa Formunun Türkçe Güvenilirlik Çalışması ve Geçerliliğine İlişkin Ön Çalışma. Klinik Psikiyatri Dergisi.
- Skowron, E, A, 2004. Differentiation Of Self, Personal Adjustment, Problem Solving, And Ethnic Group Belonging Among Persons Of Color, Journal Of Counseling And Development. s. 447-456.

- Siedentop, D, 2002. Sport Education: A Retrospective. *Journal Of Teaching In Physical Education*, vol. 21 (4), s. 409-418.
- Silik CE, 2014. Uluslararası Spor Organizasyonlarının Sosyal, Kültürel Ve Ekonomik Etkileri: 2013 Mersin Xvii. Akdeniz Oyunlarına Yönelik Bir Uygulama. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 9-21.
- Şahin M, 1998. Spor Ahlakı ve Sorunları, Evrensel Basım Yayın, İstanbul.
- Şenduran F, 2006. Askeri Liselerde Sporcu Öğrenciler İle Sporcu Olmayan Öğrencilerin Problem Çözebilme, Strese Karşı Koyabilme, Uyum Becerileri Ve Başarı Düzeyleri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, 2013. Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını, Ankara, s.57.
- Uslu A, Hasırcı S, 1999. Lise ve Dengi Okullarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Derslerinin Sosyal Uyum Düzeyine Etkilerinin Araştırılması, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Ankara.
- Uzuner N, Gürsoy F, 2010. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Sosyal Uyum Ve Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 35, (380), 20-29.
- Weinberg R.S, Daniel G, 1995. *Foundations Of Sport And Exercise Psychology*, Champaign, Human Kinetics, s.496-499.
- Yalçın H F, 1994. *Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı*, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Yapıcı Ş, Yapıcı M, 2005. Çocukta Sosyal Gelişim, *Üniversite ve Toplum Dergisi*, Haziran, Cilt 5, Sayı 2:2.
- Yavuzer H, 2002. *Eğitimi ve Gelişim Özellikleriyle Okul Çağı Çocuğu*, İstanbul 8. Baskı Remzi Kitabevi, s.132.
- Yavuzer H, 2013. *Çocuk Psikolojisi*, 35. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, s. 213-214.
- Yetim A, *Sosyoloji ve Spor*, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları, 2006.
- Yıldırım A, Şimşek H, 2011. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8. Baskı B.). Ankara: Tıpkı Basım.
- Yıldız E, Çetin Z, 2018. Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi, *Derleme, H.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt:5, Sayı:2.
- Yıldız Ö, Özbay G, 2011. *Güzel Sanatlar Ve Spor Liseleri Spor Alanı Dersleri Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi*, Ankara, MEB Yayınları, s.212.
- Yoon S-J, Choi Y-G, 2005. Determinants Of Successful Sports Advertisements: The Effects Of Advertisement Type, Product Type And Sport Model, *Journal Of Brand Management*, s.12.
- Yörükoğlu A 2000. *Gençlik Çağı*, Özgür Yayıncılık, İstanbul.

7. EKLER

EK – A: ETİK KURULU RAPORU

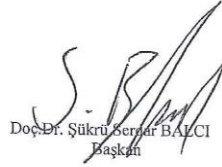
T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Kararı

Karar Sayısı: 2013/24

17.06.2013

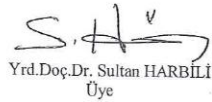
Sayın: Doç.Dr. Mehibe AKANDERE
Selçuk Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Selçuklu/KONYA

“14-18 Yaş Grubu Ergenlerde Sosyal Uyum ve Spor İlişkisinin İncelenmesi” başlıklı tez projesi öneriniz incelenmiş ve Yüksekokulumuz Girişimsel Olmayan Etik Kurul Yönergesine uygunluğuna oy birliği / çokluğu ile karar verilmiştir.

Doç.Dr. Şükrü Serdar BALCI
Başkan

Doç.Dr. Erkan Faruk ŞİRİN
Üye

Doç.Dr. Mehibe AKANDERE
Üye

Yrd.Doç.Dr. Sultan HARBİLİ
Üye

Doç.Dr. Serkan REVAN
Raporör

- 1- Etik kurul kararları Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu "Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Yönergesi"ne göre verilmektedir.
- 2- Etik kurul kararları danışma niteliğindedir, üyeler projeler hakkında verdikleri kararlardan dolayı idari ve cezai sorumluluk taşımaz.
- 3- Projenin yürütülmesi sırasında oluşacak olumsuzluklarda proje yürütücülerini sorumludur.

EK - B: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu araştırma, Bozkurt Spor Lisesi ve Bozkurt Çok Programlı Anadolu Lisesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde, sosyal uyum ve spor ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Ankete vereceğiniz cevaplar kesinlikle araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır. Lütfen her soruyu okuyunuz ve sonra sizi en iyi tanımlayan ve ilgilendiren uygun kategoriye soruların yanındaki kutucuklardan birinin içine işaret koyarak (X) belirleyiniz. İlginize teşekkürler.

Aytaç AVŞAR

1. CİNSİYETİNİZ?

Kız ()

Erkek ()

2. HANGİ OKULA GİDİYOR SUNUZ?

Spor Lisesi ()

Çok Programlı Lise ()

3. KAÇINCI SINIFA DEVAM EDİYORSUNUZ?

9. Sınıf ()

10. Sınıf ()

11. Sınıf ()

12. Sınıf ()

4. KAÇ KARDEŞİNİZ VAR?

1 Kardeş ()

2 Kardeş ()

3 Kardeş ()

4 ve Fazla Kardeş ()

5. BABANIZIN EĞİTİM DURUMU NEDİR?

() Okur-Yazar değil

() ilkokul mezunu

() Ortaokul mezunu

() Lise

() Ön Lisans mezunu

() Yüksekokul mezunu

5. ANNENİZİN EĞİTİM DURUMU NEDİR?

() Okur-Yazar değil

() ilkokul mezunu

() Ortaokul mezunu

() Lise

() Ön Lisans mezunu

() Yüksekokul mezunu

EK – C: HACETTEPE KİŞİLİK ENVANTERİ, SOSYAL UYUM ALT ÖLÇEĞİ

HACETTEPE KİŞİLİK ENVANTERİ (HKE)

Sosyal Uyum Alt Ölçeği

AÇIKLAMA :

Envanter içinde EVET ya da HAYIR şeklinde cevaplandırılabilir sorular vardır. Bu sorular çeşitli durumlarda sizin genellikle ne düşündüğünüz, nasıl duygulandığınız ve ne şekilde davranışta bulunduğunuz ile ilgilidir.

Her soruyu cevaplandırırken önce sizin için cevabın Evet' mi Hayır' mı olduğunu kararlaştırınız, sonra da cevap kağıdında uygun yeri karalayarak işaretleyiniz. Cevaplandırmanın nasıl yapılacağını görmek için aşağıda iki örnek verilmiştir.

ÖRNEKLER :

1. Geceleri sık sık rüya görür müsünüz?

Evet () Hayır (x)

2. Arkadaşlarınızdan memnun musunuz?

Evet (x) Hayır ()

Eğer sık sık rüya görmüyorsanız HAYIR, arkadaşlarınızdan memnunsanız EVET cevabını, yukarıdaki örnekte olduğu gibi karalayarak işaretleyeceksiniz.

Açıklamanın tamamını okuduktan sonra cevaplandırmaya başlayınız. Envanter üzerine hiçbir şey yazmayınız, cevaplarınızı CEVAP KAĞIDI üzerine işaretleyiniz. Cevaplandırırken bir kişi olarak sadece kendi gerçek durumunuzu ifade ediniz. Bir soru üzerinde fazla zaman harcamayınız. İlk aklınıza gelen cevabı işaretleyiniz. Atlamadan soruların hepsini cevaplandırınız.

SORULAR :

11. Arkadaşlarınızla dışarıda çok fazla zaman harcadığınız için ailenizin sizden şikayet ettiği olur mu?

Evet () Hayır ()

12. Aile içinde kararlar alınırken sizin de fikrinizi alırlar mı?

Evet () Hayır ()

13. İnsanları birbirleri ile tanıştırmak size kolay gelir mi?

Evet () Hayır ()

14. Olabildiğince kalabalıktan uzak kalma eğiliminiz var mı?

Evet () Hayır ()

15. Arkadaşlarınız sosyal ilişkilerinizi istenilen düzeyde bulurlar mı?

Evet () Hayır ()

16. Tanışmadığınız yeni birisine de dostça davranmak gerekir mi?
Evet () Hayır ()
17. Yasalara uymayan davranışları için insanlar haklı görülebilir mi?
Evet () Hayır ()
18. Başkalarına sır vermek size güç gelir mi?
Evet () Hayır ()
19. Saygısız oluşlarından dolayı gençlerden öç almak istediğiniz zamanlar oluyor mu?
Evet () Hayır ()
20. Çoğu zaman yanlış veya kötü bir şey yapacağınızdan kaygılanır mısınız?
Evet () Hayır ()
21. Size kötü davrandıkları için öç almayı istediğiniz kişiler olur mu?
Evet () Hayır ()
22. Aileniz, onlara karşı düşünceli davrandığınız kanısında mıdır?
Evet () Hayır ()
23. Aileniz bireyleri genellikle birbirlerine karşı sakın davranırlar mı?
Evet () Hayır ()
24. Birbirleri ile şakalaşan kimseler arasında olmak ister misiniz?
Evet () Hayır ()
25. Diğer insanlarla ilişki kurmada sizi yetenekli bulurlar mı?
Evet () Hayır ()
26. Genellikle karşı cinsten birisi ile çalışmaktan hoşlanır mısınız?
Evet () Hayır ()
27. Sahibine haber vermeden bazı şeyleri ödünç almak doğru sayılabilir mi?
Evet () Hayır ()
28. Kişinin toplumdaki adet ve geleneklere uyması sizce önemli midir?
Evet () Hayır ()
29. Kendini beğenmiş oldukları için çevrenizdeki çoğu kişileri uyarmak zorunda kaldığınız oluyor mu?
Evet () Hayır ()
30. Hakkınızda dedikodu yapacaklarından kuşkulandır mısınız?
Evet () Hayır ()
31. Zararsız yalanlar söyleyerek zor durumlardan kurtulmak size kolay gelir mi?
Evet () Hayır ()
32. Arkadaşlarınız sizi, “eğriye eğri doğruya doğru” diyen bir kişi olarak mı bilirler?
Evet () Hayır ()
33. Ailenizdeki kişilerin bazıları size karşı çok cimri davranıyor mu?
Evet () Hayır ()

54. Ailenizin çoğu kez her şeye itaat etmenizi beklmeleri sizi kızdırır mı?

Evet () Hayır ()

55. Mutlu olacağınız sayıda ve nitelikte arkadaşlarınız var mı?

Evet () Hayır ()

56. Gürültülü eğlencelere katılmaktan hoşlanır mısınız?

Evet () Hayır ()

57. Sosyal etkinlikler sırasında başkalarını eğlendirmek size zor gelir mi?

Evet () Hayır ()

58. İş ve sorumluluklardan kaçmak her zaman hatalı mıdır?

Evet () Hayır ()

59. İnsan verdiği sözü her zaman yerine getirmeli midir?

Evet () Hayır ()

60. Kapılarını açık bırakan kişilerin eşyalarının çalınmasını hak ettikleri görüşüne katılır mısınız?

Evet () Hayır ()

61. Karşıt cinsten birisi ile birlikte olunca genellikle onun cinsiyeti ile ilgili şeyler mi düşünürsünüz?

Evet () Hayır ()

62. Bulduğunuz çevrede çok fazla konu-komşu dedikoduları yapılıyor mu?

Evet () Hayır ()

63. İnsan ilişkilerinde utangaç bir kişi misiniz?

Evet () Hayır ()

74. İstekli olduğunuz toplantı veya etkinliklere katılmanız genellikle engellenir mi?

Evet () Hayır ()

75. En az anlayış gördüğünüz yerin aileniz olduğunu düşündüğünüz oluyor mu?

Evet () Hayır ()

76. Koşulsuz olarak her insana yardım eder misiniz?

Evet () Hayır ()

77. Sönük geçmekte olan bir toplantıya öncülük edip canlandırmak size kolay gelir mi?

Evet () Hayır ()

78. Çabuk arkadaş edinen bir kişi misiniz?

Evet () Hayır ()

79. Ortaya çıkan fırsatlarda otobüse ücret ödmeden binmek bir şerefsizlik midir?

Evet () Hayır ()

80. İşlerini düze çıkarmak için pek çok kişinin yalan söylediği kanısında mısınız?

Evet () Hayır ()

81. Sosyal kurallardan oldukça bağımsız bir yaşantı içinde misiniz?

Evet () Hayır ()

82. Çevrenizdeki çoğu kişilerin politik görüşleri sizinkine ters düşer mi?

Evet () Hayır ()

83. Başkalarının saflığını kendi çıkarlarına kullanan kimseleri ayıplar mısınız?

Evet () Hayır ()

84. Aileniz, sizin başarılı olduğunuz kanısında mıdır?

Evet () Hayır ()

95. Aileniz yeterli düzeyde başarılı olduğunuz kanısında mıdır?

Evet () Hayır ()

96. Akşamları eve dönüş sizi kaygılandırır mı?

Evet () Hayır ()

97. Ailenizdeki kişilerden bazılarının yakınlık ve sevginize yeterince karşılık vermediği oluyor mu?

Evet () Hayır ()

98. Yeni tanıştığınız bir kimse ile konuşmaktan çekinir misiniz?

Evet () Hayır ()

99. Çevrenizdeki insanlar çoğu zaman sizi hayal kırıklığına uğrattırlar mı?

Evet () Hayır ()

100. Sizce geçinilmesi güç kişilere de nazik davranılmalı mıdır?

Evet () Hayır ()

101. Davranışınızın çevredekilere aykırı düşmesi sizi rahatsız eder mi?

Evet () Hayır ()

102. Söz dinlemeyip kendisini problemin içine atmakta ısrar eden kişiler cezalarını çekmeli midir?

Evet () Hayır ()

103. Bazı konularda kendi kendinizle kavga içinde misiniz?

Evet () Hayır ()

104. İnatçı kişilere biraz zor kullanmanın onları ikna etmede yararlı olacağı kanısında mısınız?

Evet () Hayır ()

105. Başkalarının mutluluğunu kıskandığımız zamanlar oluyor mu?

Evet () Hayır ()

116. Hoşlanmadıkları için ailenizin evde misafir etmek istemedikleri arkadaşlarınız var mı?

Evet () Hayır ()

117. Ailenizle aranızdaki değer yargıları ve inanç farkları nedeniyle önemli sorunlarla karşılaştığınız oluyor mu?

Evet () Hayır ()

118. Aileniz sizden çok fazla şeyler mi bekliyor?

Evet () Hayır ()

119. Kız ve erkeklerin birlikte bulunduğu durumlarda kendinizi rahat hissediyor musunuz?

Evet () Hayır ()

120. İnsan ilişkilerinde utangaç bir kişi misiniz?

Evet () Hayır ()

121. Çıkarlarınızı korumak için pek doğru olmayan yollara sapanları ayıplar mısınız?

Evet () Hayır ()

122. Bir şeyi bulan kişiye onu saklama hakkı verilmeli midir?

Evet () Hayır ()

123. İnsanların inançlarında kusur etmeleri, bir diğerine bunu başkalarına yayma hakkı verir mi?

Evet () Hayır ()

124. Yaptığınız şeylerin yanlış anlaşılacağı kaygısı içinde misiniz?

Evet () Hayır ()

125. İnsanların koşulsuz olarak serbest davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısında mısınız?

Evet () Hayır ()

126. İçinde bulunduğunuz koşullardan dolayı sık sık sinirlendiğiniz olur mu?

Evet () Hayır ()

127. Başka bir aile veya grubun üyesi olmayı istediğiniz zamanlar olur mu?

Evet () Hayır ()

128. Aile bireylerinin kişisel meselelerinizi bilmek istemelerinden şikayetçi misiniz?

Evet () Hayır ()

129. Aileniz karşı cinsten olan arkadaşlarınızı genellikle reddeder mi?

Evet () Hayır ()

140. Bulduğunuz çevrede halk tarafından seilmeyen çok kişi var mı?

Evet () Hayır ()

141. Topluluk içinde tanıştığınız insanlarla çabucak kaynaşabiliyor musunuz?

Evet () Hayır ()

142. Uzlaşma kabul etmeyen kişilere nazik davranır mısınız?

Evet () Hayır ()

143. Arkadaşlarınız sizi, eğriye eğri doğruya doğru diyen bir kişi olarak mı bilirler?

Evet () Hayır ()

144. Saygısızlık gösterenlere aynı şekilde cevap verir misiniz?

Evet () Hayır ()

145. Onlara aldırılmamak yerine öç almanın daha iyi olduğu kanısında mısınız?

Evet () Hayır ()

146. Yasalara aykırı davranmadan yasanın bir açığından yararlanmada bir sakınca görür müsünüz?

Evet () Hayır ()

147. Duygularınızı kontrol altında tutabiliyor musunuz?

Evet () Hayır ()

158. Evden kaçıp başka bir yere gitmeyi düşündüğünüz zamanlar oluyor mu?

Evet () Hayır ()

159. Aileniz bireylerinin hepsini denk ölçüler içinde seviyor musunuz?

Evet () Hayır ()

160. Evde sakin olmak için ya susmak ya da dışarı çıkmak zorunda olduğunuz zamanlar oluyor mu?

Evet () Hayır ()

161. Taşdığımız sorumlulukların ağırlığı sizi fazlaca hareketsiz hale getiriyor mu?

Evet () Hayır ()

162. Neşeli arkadaşlar arasına katılınca üzüntülerinizi untabiliyor musunuz?

Evet () Hayır ()

163. Sıkışık durumlardan kurtulmak için gerçeği söylemediğiniz zamanlar olur mu?

Evet () Hayır ()

164. Bulunmuş olan bir eşyayı her zaman iade etmek gerekli midir?

Evet () Hayır ()

165. Yaşamının bir döneminde her insanın bir şeyler çalmış olabileceği görüşüne katılır mısınız?

Evet () Hayır ()

166. Bazı insanların mal ve mülklerini tahrip etmeyi hak ettiklerini düşündüğünüz olur mu?

Evet () Hayır ()

167. Size kötü davrandıkları için öç almayı istediğiniz kişiler oldu mu?

Evet () Hayır ()

168. Başkaları sizinle tartışmaya kalkınca hemen rahatsız olur musunuz?

Evet () Hayır ()

EK – D: İZİNLER ve KAYMAKAMLIK OLURU

T.C.
BOZKURT KAYMAKAMLIĞI
Bozkurt İmam Hatip Ortaokulu Müdürlüğü

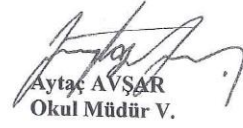
Sayı : 59844569 – 605.99.00.00 / 43
Konu : Aytaç AVŞAR

30/10/2013

İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
BOZKURT

Okulumuz Müdürü Aytaç AVŞAR (21157722164) Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Entitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans yapmaktadır. Tez konusu olan "14-18 Yaş Gurubu Ergenlerde Sosyal Uyum ve Spor İlişkisi" hakkında ilçemiz Spor Lisesi ve Çok Programlı Lisesinde anket çalışması yapmak istemektedir. Gerekli çalışmanın yapılması hususunda;

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Aytaç AVŞAR
Okul Müdür V.

Ekler:
Tez Yazım Onayı (1 Adet)

Fatih Mah. Atatürk Bulvarı
20370 BOZKURT/DENİZLİ
Okul Kodu: 746097
Tel: 0258 831 4810

Ayrıntılı bilgi için : Serkan GÜMÜŞTAŞ

e-posta::746097@meb.k12.tr

T.C.
BOZKURT KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : 69495451- 044.00.00.00/ 1385

30/10/2013

KONU: Anket Çalışması

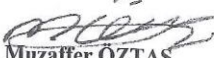
KAYMAKAMLIK MAKAMINA
BOZKURT

İlgi: Bozkurt İmam Hatip Ortaokulunun 30/10/2013 tarih ve 43 sayılı yazısı.

İlçemiz Bozkurt İmam Hatip Ortaokulu Müdür Vekili Aytaç AVŞAR'ın Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yüksek lisans yaptığı ve tez konusu olan "14-18 Yaş Grubu Ergenlerde Sosyal Uyum ve Spor İlişkisi" hakkında Bozkurt Spor Lisesi ve Bozkurt Çok Programlı Lisesinde anket çalışması yapmak istediği Okul Müdürlüğünün ilgi yazılarında bildirilmiştir.

İlgilinin tez konusu ile ilgili belirtilen okullarda anket çalışması yapması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarımıza arz ederim.

Muzaffer ÖZTAŞ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
30/10/2013

Önder CAN
Kaymakam

EKLER:
1- Yazı (2 Adet)

30/10/2013 Memur İ.GÜNAY
30/10/2013 Şef B.ALTIN
30/10/2013 Şb. Md. H.ELİŞEN

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü 20370 Bozkurt
Tel: 831 5505 e-posta : 231999@meh.k12.tr
Tel / Faks:8315506

Bilgi için: Şef Bekir ALTIN

T.C.
BOZKURT KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : 69495451-044.00.00.00/ 1386

31/10/2013

KONU : Anket Çalışması

..... MÜDÜRLÜĞÜNE
BOZKURT

İlgi: Bozkurt İmam Hatip Ortaokulunun 30/10/2013 tarih ve 43 sayılı yazısı.

İlçemiz Bozkurt İmam Hatip Ortaokulu Müdür Vekili Aytaç AVŞAR'ın Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yüksek lisans yaptığı ve tez konusu olan "14-18 Yaş Grubu Ergenlerde Sosyal Uyum ve Spor İlişkisi" hakkında Bozkurt Spor Lisesi ve Bozkurt Çok Programlı Lisesinde anket çalışması yapmak istediği Okul Müdürlüğünün ilgi yazılarında bildirilmiştir. İlgilinin tez konusu ile ilgili belirtilen okullarda anket çalışması yapması hakkında alınan 30/10/2013 tarih ve 1385 sayılı Kaymakamlık Oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgiliye tebliğ edilerek gereğini rica ederim.

Muzaffer ÖZTAŞ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

EKLER:

1- Kaymakamlık Oluru (1 Adet)

DAĞITIM

Gereği:

Bozkurt İmam Hatip Ortaokulu Müdürlüğü

Bilgi:

Bozkurt Spor Lisesi Müdürlüğü

Bozkurt Çok Programlı Lisesi Müdürlüğü

31/10/2013 Memur İ.GÜNAY
31/10/2013 Şef B.ALTIN
31/10/2013 Şb. Md. H.ELİŞEN

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü 20370 Bozkurt
Tel : 8315505 e-posta : 231999@meb.k12.tr
Tel / Faks :8315506

Bilgi için : Şef Bekir ALTIN

EK - E: MİLLİ EĞİTİM KİTAP YAZIM KOMİSYONU GÖREV YAZISI

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

(Sağlık Bilimleri Enstitüsü)

İlimiz Bozkurt / Bozkurt Spor Lisesi beden eğitimi öğretmeni Aytaç AVŞAR (TC : 21157722164), Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yazım görevi ilimize verilen Spor Liselerinde okutulmak üzere Atletizm 11. sınıf ders kitabı (ISBN 978-975-11-4708-0) ve Masa Tenisi seçmeli 10,11,12. sınıf ders kitabı (ISBN 978-975-11-4453-9) yazımında Komisyon Başkanı / Yazar olarak görev almıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

17.05.2019

Şener BAYRAM

Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Müdür Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 83297006-903.07.01-E.4404159
Konu: Taslak Ders Kitabı Yazım
Komisyonu Görevlendirme

31/03/2017

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 30.09.2016 Tarih ve 1658195-903.07.01-E. 10529572 Sayılı Yazısı
b) 06.01.2013 Tarih ve 21658195/20/64520 Sayılı Makam Onayı
c) 13.10.2016 Tarih ve 83297006-903.07.01-E.11285672 Sayılı Valilik Oluru

İlgi (a) yazı ile; Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmak üzere taslak 'Flüt Ders Kitabı', Spor Liselerinde okutulmak üzere taslak 'Atletizm ve Masa Tenisi Ders Kitapları' yazımı için, Müdürlüğümüzce 'Ders Kitapları Hazırlama Komisyonu' oluşturulması istenmiştir.

Bu bağlamda; ilgi (b) Makam Onayı gereği, ilgi (c) Valilik Oluru ile, 03 Ekim 2016 tarihinden itibaren 6 (altı) ay süreyle görev yapmak üzere 'Flüt, Atletizm ve Masa Tenisi Ders Kitabı Yazım Komisyonu' oluşturulmuş olup komisyonların görev süreleri, 03 Nisan 2017 tarihinde bitecektir.

Bu bağlamda; kitap yazma çalışmalarının henüz tamamlanmamış olması nedeniyle, ek listedeki komisyonların, 03 Nisan - 30 Haziran 2017 tarihleri arasında yeniden görevlendirilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmekte olup olurlarınıza arz ederim.

Mahmut OĞUZ
Millî Eğitim Müdürü

Ek: Komisyon Listesi (3 sayfa)

OLUR
31/03/2017
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Sırakapılar Mah. Saltık Cad. No:76 20100 Merkezefendi/DENİZLİ
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim20@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A. AKCAKAYA Memur
Tel : (0258) 265 55 54-615/617
Faks: (0 258) 265 01 69

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden cf7a-6eaf-316b-85fa-3c73 kodu ile teyit edilebilir.

TASLAK DERS KİTABI YAZIM KOMİSYONU

İli: DENİZLİ
 Ders Adı: MASA TENİSİ (Ders Kitabı)
 Sınıf: 10., 11., 12. Sınıf

Sıra No	T.C. Kimlik Numarası	Adı Soyadı	Kıtaptaki Görevi	Branşı	Görev Yaptığı İlçe	Görev Yaptığı Okul	Telefon	e-posta
1	35005355084	Yrd. Doç. Dr. Ayşe Gökçe ERTURAN İLKER	Editör	Beden Eğitimi/Spor	Pamukkale	Pamukkale Üniversitesi/ Spor Bilimleri Fakültesi	5054871489	agerturan@pau.edu.tr
2	21157722164	Aytaç AVŞAR	Yazar	Beden Eğitimi/Spor	Bozkurt	Bozkurt Spor Lisesi	5055066054	ebrar_20200@hotmail.com
3	10201344926	Talat ÇELİK	Yazar	Beden Eğitimi/Spor	Bozkurt	Bozkurt Spor Lisesi	5069080448	t.celik0661@gmail.com
4	42781012094	Ayşegül İŞİK	Yazar	Beden Eğitimi/Spor	Bozkurt	Bozkurt Spor Lisesi	5055936081	aysegul-sari@hotmail.com
5	11948050514	Nida YA YLAĞÇI	Dil Uzmanı	Türk Dili ve Edebiyatı	Bozkurt	Bozkurt ÇP AL	5462052053	nida-20@hotmail.com
6	19954578862	Doç. Dr. Necla KÖKSAL	Program Geliştirme Uzmanı	Eğitim Programları ve Öğretim	Pamukkale	Pamukkale Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi	5325038755	nkoksal@edu.tr
7	17582575314	Yard. Doç. Dr. Metin YAŞAR	Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı	Ölçme/Değerlendirme	Pamukkale	Pamukkale Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi	5325490612	myasar@pau.edu.tr
8	24934040826	Yasemin ARUÇI	Rehberlik Uzmanı	Rehberlik	Bozkurt	Bozkurt Ortaokulu	5078383211	yaseminarici20@gmail.com
9	41935049870	Seval AYDEMİR	Görsel Tasarım Uzmanı	Görsel Sanatlar	Bozkurt	Bozkurt Halk Eğitim Merkezi	5545427251	seval_prbdk@hotmail.com

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 83297006-903.07.01-E.15585661
Konu : Komisyon Teşkilî / Görevlendirilmesi

05/09/2018

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 30.09.2016 Tarih ve 10529572 Sayılı Yazısı
b) MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 26.10.2016 Tarih ve 11979491 Sayılı Yazısı
c) 23.07.2018 Tarih ve 13654311 Sayılı Valilik Oluru

İlgi (a) yazı gereği, 'Flüt, Atletizm ve Masa Tenisi Ders Kitabı'; ilgi (b) yazı gereği de 'Fen Lisesi Fizik Ders Kitabı / Müzik, Sosyal Bilim Çalışmaları Öğretmen Kılavuz Kitabı' yazımı için Müdürlüğümüzce komisyonlar oluşturulmuştur.

İlgi (c) Valilik Oluru ile de 'Atletizm, Flüt, Fen Lisesi Fizik Ders Kitapları ile Sosyal Bilim Çalışmaları Öğretmen Kılavuz Kitabı Hazırlama Komisyonları' nın görevlendirmesi, 01 Ağustos 2018 tarihinden itibaren 6 (altı) ay süreyle uzatılmıştır.

Söz konusu komisyonların, Bakanlık talimatı üzerine ek çizelgelerde belirtildiği şekilde yeniden oluşturulması ve 05 Eylül 2018 tarihinden itibaren beş ay süreyle görevlendirilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmekte olup olurlarınıza arz ederim.

Hüseyin BAŞGÜN
Millî Eğitim Müdürü V.

Ek: Komisyon Listesi (4 sayfa)

OLUR
05/09/2018

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Sırakapılar Mah.Saltak Cad.No:76 Merkezefendi/DENİZLİ
Elektronik Ağ: <http://denizli.meb.gov.tr>
e-posta: ortaogretim20@meb.gov.tr

Bilgi için: Ortaöğretim Hizmetleri Şubesi/Dahili:615/617
Tel: 0 (258) 265 55 54
Faks: 0 (258) 265 01 69

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5560-2778-3b9e-ba80-30c4 koda ile teyit edilebilir.

TASLAK DERS KİTABI YAZIM KOMİSYONU

İli: DENİZLİ
Ders Adı: ATLETİZM (Ders Kitabı)
Sınıfı: 11, 12

Sıra No	T.C. Kimlik Numarası	Adı Soyadı	Kıtaptaki Görevi	Branşı	Görev Yaptığı İlçe	Görev Yaptığı Okul	Telefon	e-posta
1	35005355084	Doç. Dr. Ayşe Gökçe ERTURAN İLKER	Editör	Beden Eğitimi/Spor	Pamukkale	Pamukkale Üniversitesi/ Spor Bilimleri Fakültesi	5054871489	agerturan@pau.edu.tr
2	21157722164	Aytaç AYŞAR	Koordinatör/Yazar	Beden Eğitimi/Spor	Bozkurt	Bozkurt Spor Lisesi	5055066054	ebrar_20200@hotmail.com
3	39865112498	Süleyman AKAR	Yazar	Beden Eğitimi/Spor	Bozkurt	Bozkurt Spor Lisesi	5064745153	suleymanakar20@gmail.com
4	20389717894	Ayşe Şule SÜZÜK	Dil Uzmanı	Türk Dili ve Edebiyatı	Pamukkale	Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	5058397914	sulesuzuk@gmail.com
5	19954578862	Doç. Dr. Necla KÖKSAL	Program Geliştirme Uzmanı	Eğitim Programları ve Öğretim	Pamukkale	Pamukkale Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi	5325038755	nkoksal@edu.tr
6	29593392316	Öğr. Gör. Tolga COŞGUNER	Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı	Ölçme/Değerlendirme	Pamukkale	Pamukkale Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi	505 684 2550	tolgacosguner@hotmail.com
7	14230967866	Şerife GÖZEN	Rehberlik Uzmanı	Rehberlik	Pamukkale	Yaşar Kımlı Fen Lisesi	5071613305	serifegozen@gmail.com
8	41935049870	Seval AYDEMİR	Görsel Tasarım Uzmanı	Görsel Sanatlar	Pamukkale	Sema-Abdurrhman Karamanlioğlu MTAL	5545427251	seval_prbdk@hotmail.com

8. ÖZGEÇMİŞ

8 Kasım 1982 tarihinde Denizli’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Denizli’de tamamladı. 2000 yılında Selçuk Üniversitesi Karaman Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü’nü kazandı ve aynı okuldan 2004 yılında bölüm ikincisi olarak mezun oldu. 2006 – 2013 yılları arası Afyon-Bolvadin, Kars-Digor, Isparta-Sütçüler, Denizli-Bozkurt’ta Beden Eğitimi Öğretmeni ve okul idarecisi olarak görev yaptı. 2011- 2014 yılları arasında Denizli – Bozkurt’ta Gençlik Hizmetleri Spor İlçe Müdürlüğüne Müdür olarak vekâlet etti. 2016/2017 eğitim-öğretim yılı ile 2018/2019 eğitim öğretim yılları arası Ortaöğretim Genel Müdürlüğü kitap yazım komisyonlarında komisyon koordinatörlüğü ve kitap yazarlığı görevlerinde bulundu. Şu anda Bozkurt Spor Lisesinde Beden Eğitimi Öğretmenliği görevine devam etmekte olup evli ve iki çocuk babasıdır.